Türk inkılâbı Tarihi C. I.
GİRİŞ : Berlin muahedesinden Trablusgarb savaşına kadar
Yazan :
Prof. Y. HİKMET BAYUR
Türk Tarih Kurumu üyesi, Manisa Saylavı
DEĞERİ 50 KURUŞ

Cumhuriyet

Onyedinci yıl sayı : 5812

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı: 24299 - 24290

Salı 16 Temmuz 1940

İKTISADÎ YÜRÜYÜŞ
Mecmuasının 15 inci sayısı çıktı
36 Sahife
Kooperatif Fevkalâde Sayısı
Rumanya ile
Yeni Ticaret Anlaşması tafsilâtı..
4 üncü sahifedeki ilânı okuyunuz.

Harb Akademisinde dünkü merasim

Orduya iltihak eden genc kurmaylara dün diplomaları tevzi edildi

Dünkü merasimde Akademi Müdürü Korgeneral Ali Fuad Erden nutkunu okuyor

Harb Akademimizin Yeni mezunları

İstanbulun Yıldız tepesinde sessiz sadasız kendi âleminde çalışan yüksek bir irfan müessesemiz vardır: Harb Akademimiz. Her yıl memleketin en hayatî işi olan müdafaasına yirmi otuz kurmay subayı veren müessesenin kıymetli müdürü Korgeneral Ali Fuad Erden, Akademi mezunlarına üç yıllık tahsillerinin en kıymetli hulâsasını ihtiva eden bir nutukla aynı zamanda ilim ve edeb dolu meslekî bir ziyafet olan son bir ders daha vermiş olur. Bu yılın merasimi dün yapıldı ve onda hazır bulunmaktan bermutad sonsuz zevk ve inşirah duyduk.

Eski ifadesile erkânıharb zabiti olan kurmayların bir orduda ne demek olduklarını derhal anlamak ve hakikî kıymetlerile de daima ona göre gözönünde bulundurmak için Atatürkümüzle İnönümüzün bu sınıfa mensub kumandanlar olduklarını hatırlamak kâfidir. Her yıl olduğu gibi dün dahi Akademi mezunlarile merasimde hazır bulunanlara belâgati görüş derinlikleriyle katmerli bir nutuk vermiş olan Korgeneral Ali Fuad dahi o zümrenin seçkinlerinden biridir, ve yüksek meziyetli pek çok kurmaylarla kadrolanmış olan Türk ordusu dün yeni bir nesille daha takviye olunmuştur.

Kurmay subayı neferin talim ve terbiyesinden başlayarak ordunun sevk ve idaresine kadar vatan müdafaasının bütün icablarını en derin ve en hakikî şekillerinde bilen ve yapan büyük kıymetli vatandaş demektir. Memleketin bütün kabiliyetlerini takdir etmek ve onları azamî imkânlarla iyi hedeflere tevcih ederek kullanmak onun baş vazifesidir. Bir taraftan bu vazifenin en akıllı ve en fedakârane şekillerde ifası Türk ordusunda bir an'ane halinde teessüs etmiş, diğer taraftan Harb Akademisi orduya vereceği yeni elemanların daha mükemmel yetişmeleri için her yıl mütekâmil bir çalışma usulü takib etmekte bulunmuştur. Akademiye zaten iyi yetişmiş zabitlerimizin seçmelerini alıyoruz ve onların buradaki tahsil müddetini gerek ilim ve gerek karakter itibarile pürüzsüz olarak ikmal etmelerine azamî itinayı sarfediyoruz.

Fazla olarak büyük orduların kara, deniz ve kava kuvvetlerini çarpıştırmakta olan yeni cihan buhranı Türk Akademisi için bütün safhalarında ibret ve dikkatle takib olunan bir tetkik mevzuu teşkil etmektedir. Akademi kumandanı dünkü nutkunda orduları zafere götüren sebebleri sayarken pek haklı olarak bilhassa manevî ve entelektüel sebebler üzerinde durdu. Tarihin bütün derslerinde bu hakikatleri seçmeğe imkân bulduklarında şüphe olmıyan Türk ordusunun yeni zabitleri kendi harb tarihimizin an'anelerinde dahi bu bakımdan bitip tükenmez kaynakları elbette çoktan benimsemiş bulunuyorlar.

Sakarya zaferinde bütün bir milletin inanılan bir Başbuğ etrafında vatan müdafaasına koşmasının elbet büyük mevkii vardır. Fakat

YUNUS NADİ

[Arkası sahife 3 sütun 6 da]

Yeni rejimin Dahiliye Nazırı M. Marquet

Harb Akademisini ikmal ederek, ordumuz saflarına kurmay sıfatile yeniden iltihak eden subaylarımızın diplomaları, seçkin bir davetli kütlesi huzurunda dün öğleden sonra Yıldızdaki Harb Akademisinde merasimle tevzi edilmiş, merasime bandonun çaldığı İstiklâl marşile başlanmış, diplomalar Akademi kumandanı tarafından bizzat tevzi edilmiştir.

Bu münasebetle Harb Akademisi kumandanı Korgeneral Ali Fuad, genc kurmaylarımıza, vazifelerinin ehemmiyetini hatırlatan bir hitabe irad etmiştir. Kıymetli General hitabesine, mezunlrai, en güzel dileklerle tebrik ederek söze başlamış ve ezcümle demiştir ki:

«— Biz yüksek tahsil görmüş subayların sayısile değil, Akademiden çıkanların seviyesile iftihar etmek isteriz. Harb Akademisinin gayesi âlim yetiştirmek değildir. Siz Akademide, düşünmeği, muhakeme etmeği, hesab etmeği öğrendiniz. Yarım fikirlerle iktifa etmemeği öğrendiniz.

Harb san'atı Napolyon'un dediği gibi basit bir san'attır. Fakat hep icra ve tatbikten ibarettir. Akademi tahsiliniz bitti. Kurmay tahsiliniz devam edecektir.»

[Arkası sahife 3 sütun 4 te]

Ingiltereye derhal teslim olması teklif edilecekmiş

Aksi takdirde, imha için icab eden tedbirler alınacakmış

İtalyanın sözcüsü, muharrir Gayda

Cebelüttarıka taarruz asılsız

Alman fabrika, tersane ve üslerinin bombalanması fasılasız devam ediyor

Roma, 15 (Hususî) — Giornale d'Italia gazetesi Başmuharriri Gayda Almanya ile İtalyanın bir kaç güne kadar İngiltereye bir ültimatom tevdi ederek bilâ kaydüşart teslim olmasını taleb edeceklerini yazmaktadır. Bu taleb reddedildiği takdirde, İngilterenin imhası için icab eden tedbirler alınacaktır.

Amerikada yeni ve kuvvetli bir cereyan

Donanma ve tayyarelerin İngiltere emrine verilmesi isteniyor

Nevyork 15 (a.a.) — «Müttefiklere yardım suretile Amerikanın müdafaası» komitesi tarafından açılan bir ankete göre, parti kongresine iştirak için şimdiye kadar Şikago'ya muvasalat eden demokratların yüzde doksanı İngiltereye yardım lehinde bulunmuşlardır. Bazı demokratlar Amerika donanma ve tayyarelerile limanlarının İngiltere emrine verilmesi suretile yardım edilmesi icabedeceğini bildirmişlerdir.

Amerikan ordusu 627 tank ısmarladı

Vaşington, 15 (a.a.) — Amerika ordusu bu gün 627 hafif tank sipariş etmiştir. Bu sipariş barış zamanında yapılan ilk büyük tank siparişidir. Her tank 45 milimetrelik bir mitralyöz, 30 milimetrelik dört mitralyöz, ve 37 milimetrelik bir hava dafi topu ile mücehhez olacaktır. Sipariş 11 milyon dolar tutmaktadır.

Yunan ordusunda terhisler

Atina 15 — Hükûmet 26 temmuzda 34, ve müteakiben 39 sınıfını terhis edecek, 33 sınıfını talime çağıracaktır.

Bir İngiliz muhribi ve denizaltısı battı

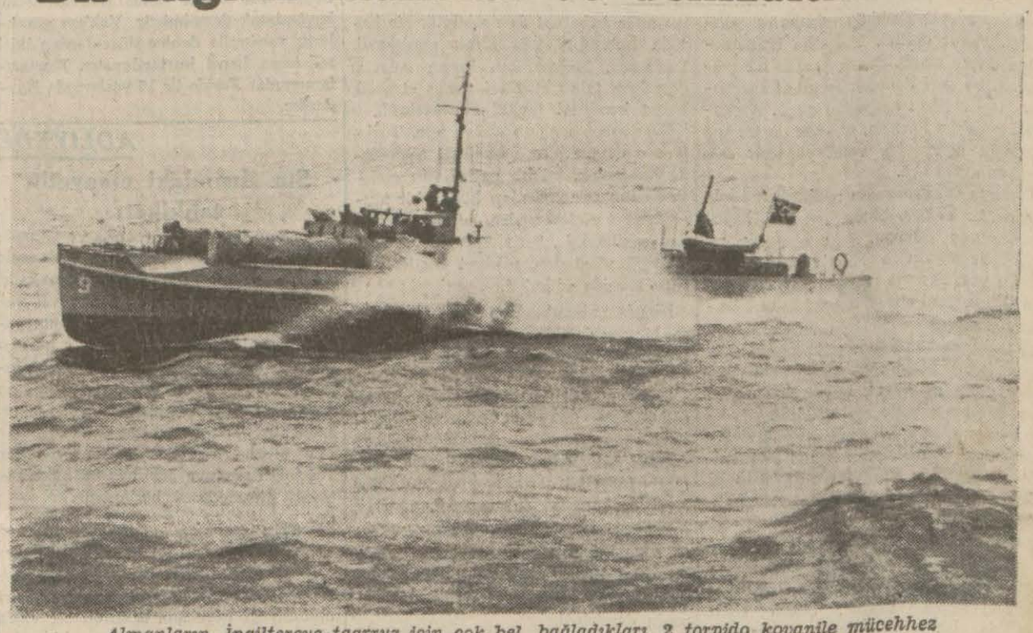

Almanların, İngiltereye taarruz için çok bel bağladıkları, 2 torpido kovanile mücehhez seri deniz botlarından biri

Londra 15 (Hususî) — Müdafaa Nezaretleri, bazı Alman tayyarelerinin evvelki gece, İngilterenin cenub ve cenubu şarkî mıntakalarına münferid bombalar attıklarını ve bir kişinin yaralandığını bildirmektedir.

Bir muhrib battı

Amirallık Dairesi, Escort torpido muhribinin garbî Akdenizde batmış olduğunu resmen bildirmektedir. Escort'a bir torpil isabet etmiş ve bilâhare yedek-

[Arkası sahife 3 sütun 3 te]

Fransız rejimi Berlin ve Romayı memnun etmedi

«Bu, iyi bir sulh yapmak içinse beyhude gayret!»

İsviçre hududu açılıyor - Gıda maddesi getiren ilk Amerikan vapuru Marsilyada

Berlin 15 (Hususî) — Fransız - İsviçre hududu, yarından itibaren, işgal altındaki kısımda Alman, Fransa idaresindeki mıntakada Fransız memurları bulunmak üzere gümrük muamelâtına açılacaktır.

Yeni bir Fransız Nazırı

Mareşal Pétain, M. Rene Belin'i Endüstri ve İş Nazırlığına tayin etmiştir.

Yeni rejimi Berlin ve Roma beğenmedi

Vichy 15 (a.a.) — Havas ajansı bildiriyor:

«Alman matbuatı, Fransız hükûmetinin aldığı son kararları memnuniyetle karşılamamıştır. Üç gün evvel Deutsche Allgemeine Zeitung gazetesi, yarıresmî bir imza altında bu hususta gayrimüsaid mütalealar neşretmiştir. İtalyan gazeteleri de fikirlerini bu tarzda hulâsa etmektedir. Her iki matbuat aşağıdaki iki keyfiyeti ileri sürmektedir:

1. Fransız rejimindeki değişiklikler, mihver devletlerini alâkadar etmez. Bu,

[Arkası sahife 3 sütun 2 de]

Suriye ordusu terhis ediliyor

Roma 15 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor: Stefani Ajansının Şamdan aldığı bir habere nazaran Suriyedeki Fransız başkumandanlığı bazı ihtiyat sınıflarını terhis etmiştir. Bu ihtiyatlar seferî kuvvetle de askerliklerini yapmışlar ve Yakın şarkın muhtelif mıntakalarına taksim edilmişlerdi.

Vesika propagandası

Times gazetesi «Bu entrikayı yapanlar karşılarında Kemal Atatürk Türkiyesi bulunduğunu unutmuşlardır.» diyor

Londra 15 (a.a.) — Reuter bildiriyor: «Times» gazetesi, başmakalesinde, Türkiyenin Rusya ve İngiltere ile arasını açmak maksadile son on gün zarfında Türkiyede ve komşu memleketlerde ziyadesile fazlalaştırılmış olan Alman propagandası faaliyetinden bahsediyor ve diyor ki:

«Türkiye Başvekili Doktor Refik Saydamın cuma günü Büyük Millet Meclisinde irad ettiği nutukta kuvvetle ve sarahatle bu faaliyeti protesto etmesi hiç de şayanı hayret değildir. Bu nutku karşılayan alkışlar ve Başvekilin aldığı müttefik itimad reyi, Başvekilin, bu gibi entrikalara karşı muhalefette müstakil ve şeci Türk milletinin tam muzaheretine malik bulunduğunu göstermiştir.

Bu entrikaları yapanlar, karşılarında Abdülhamid Türkiyesi değil; fakat Kemal Atatürk Türkiyesi bulunduğunu unutmuşlardır. Türkler, pek tabiî olarak, Yakınşarkta sulhun idamesile alâkadardırlar. Türkler bu sulhun bozulmasının önüne geçmeğe çalışıyorlar. Türkler, başarılması Türk, İngiliz ve aynı zamanda Rus menfaatlerine de muvafık bulunan bu işte İngiliz diplomasisinin dürüst muzaheretine itimad edebilirler. Türkler, aynı zamanda, dostluklarına da sadık bulunmaktadırlar.»

Yüzde 25 ten fazla yünlü mensucat ve iplikler

8 eylûlden itibaren "Türk malı,, damgası vurulacak

Ankara 15 (Hususî) — Türkiyede imal edilen ve yüzde 25 ten fazla yünü ihtiva eden bütün mensucata, mamul veya yarı mamul derilere, pamuk ve yün ipliklerine «Türk malı» damgasile fabrika isminin konulması 8 eylûl 1940 tan itibaren mecburidir. Buna dair kararname 8 temmuzda Resmî Gazetede çıkmıştır. Damgalar kolaylıkla okunabilir ve silinmiyecek şekilde olacaktır.

Balya ve paketlerin üzerine de «Türk malı» ibareli etiketler yapıştırılacaktır. 8 eylûlden sonra, bu damgaları havi bulunmıyan mamulât piyasaya sevkedilemiyecektir. Umumî hususî ve mülhak bütçeli dairelerin fabrikalara yaptıkları siparişler bu mecburiyetten müstesna tutulmuştur.

Roosevelt tekrar Reisicumhur oluyor

Demokrat kongresi "Beyaz Sarayı, beşeriyeti sevk için bir fener olarak idare edecek adam,, ı istedi!

Nevyork 15 (Hususî) — Demokrat partisinin namzedini seçecek olan kongre toplanmıştır. Ruzvelt'in üçüncü defa namzedliğini koyup koymıyacağı gizli tutulmaktadır. Maahaza Ruzvelt'in Reisicumhur namzedi gösterilmesine muhakkak nazarile bakılmaktadır.

Perşembeye kadar demokrat partisinin kongre celseleri muhtelif murahhasların nutuklarına tahsis edilecektir. Nevyork murahhasının perşembe günü Ruzveltin seçilmesini teklif edeceği tahmin edilmektedir.

«Roosevelti isteriz!» sesleri

Demokrat partisinin açılış celsesinde Şikago Belediye reisi Mr. Kelley demiştir ki:

«— Beyaz Sarayı beşeriyeti sevk için bir fener olarak idare edebilecek olan adamın tekrar namzed olarak gösterilmeyi kabul etmesini rica ve kabul edeceğini ümid ediyoruz.»

Bu beyanat alkışlarla kabul edilmiştir. Bu sırada bir aza «Ruzvelt'i isteyoruz!» diye bağırmış, partinin millî komitesi reisi olan Posta Nazırı Farley sükût edilmesini rica etmiştir.

O anda Reisicumhur Mr. Ruzvelt Vaşingtonda Mr. Hull ile yemeğini yemekte idi.

Afrikada muharebeler

İtalyan müstemleke ordusunun hecinli kıt'alarından biri

Londra 15 (a.a.) — İtalya harb ilân edelidenberi Habeşistan ve Erythree ile Sudan arasındaki hudud boyunca ufak mikyasta bazı hareketler cereyan etmiştir. Londrada öğrenildiğine göre bu esnada şimdiye kadar iki amil meydana çıkmıştır:

1 — Yerli İtalyan kıtaatı harbetmeğe çok istekli değildirler.

2 — Sudanlı kıtaatın maneviyatını boz mak için İtalyanların sarfettiği gayret boşa çıkmıştır. İtalyan propagandası havadan atılan beyannamelerle yapılmakta idi. Sudanlı askerlerin çok azı okumak bilir. Bilenler ise atılan beyannameleri bilhassa gülünc bulmaktadırlar. Bu hususlarda İngiliz kuvvetleri modern şerait altında muharib olarak kendilerini göstermiş olan bu yerli kıtaattan müteşekkildir. Bu kıtaat şimdiye kadar düşman topraklarına müteaddid hücumlarda bulunmuşlardır. İngiliz kuvvetlerine iltihak eden bir çok Habeşler de hücumlara iştirak etmişlerdir.

Bidayette İtalyanlar Sudan limanlarına ve Bahriahmer sahili boyunca ba-

[Arkası sahife 3 sütun 5 te]

Rumanyadaki Macarlar

Yeni kurulan Millî Rumen partisine giriyorlar

Bükreş 15 (a.a.) — Rumanyadaki Macar ekalliyeti lideri aşağıdaki beyannameyi neşretmiştir:

«Rumanya hükûmeti ve millî parti liderlerile yapılan yeni anlaşma üzerine, millettaşlarımızın millî Rumen partisine kayıdları bilâhare tayin edilecek müddet zarfında yapılacaktır. Bu hususta talimat verilecektir.»

Diğer taraftan haber alındığına göre gazeteler bir anlaşma yaparak üç günlük bir müddet zarfında Transilvanya meselesi hakkında karışıklığa sebebiyet verecek makaleler neşretmiyeceklerdir.

HÂDİSELER ARASINDA

Millî birlik ve hürriyet

Liberal demokrasi bir ideal sergisidir. Orada komünistin işçi diktatörlüğü ideali, sosyalistin âdil paylaşma ideali, nasyonalistin millî birlik ideali, anarsistin devlet organizmasını parçalama ideali, kilisenin zühdî ideali, sıra sıra parti raflarında, vatandaşın serbest tercihine arzolunur. «Beğen, beğendiğini al» rejimi. Fakat vatandaş, büyük bir ekseriyetin peşinde, bunlardan birini beğenirse ne olacak? Nasyonalist veya komünist, hangi rejim iktidara gelirse ilk işi, anasını öldüren oğul gibi, hürriyetin canına kıymak olacak! Liberal demokrasi karnında bir değil, bir çok Neron besleyen bir Agripin'dir. Evvelki gün, Fransada oğullarının yolladığı cellâda, Neron'un annesi gibi: «Evvelâ karnıma vur!» demesi lâzımdı. Çünkü liberal demokrasinin havsalası, kendisini öldürmek isteyen oğullarının tepiştiği korkunc bir tezadlar âlemidir.

Hürriyet bir memleketi dolduranların ayaklarındaki zincirleri söker, fakat onlara gidecekleri yolu çizen bir ideal değil, yalnız bir ideal arama serbestliği verir. Hürriyet bir gaye değil, vasıtadır.

Büyük Harbden sonra milletler ikiye ayrıldılar: İdeallerini arayanlar ve ideallerini bulanlar. Fransa yüz elli senedir idealini seçmekte nazlanıyordu. Yüz elli senedir tercihini yapamıyan, parti münakaşasını ve kabine buhranını demokrasi an'anesinin vital prensipi haline sokan Fransa, bütün liberal memleketler gibi, ideal seçmenin bir vasıtasından başka bir şey olmıyan hürriyeti gaye sandığı için ve onu idealleştirdiği için mağlûb oldu. Şimdi, idealini kendisinden evvel bulan galibini taklid zorunda kalıyor. Fakat bu, fikrin değil, hareketin taklididir. Çünkü millî birlik ideali, Fransız nasyonalistinin kaleminde Hitler'in yumruğundan çeyrek asır evvel en mutlak ifadesini bulmuştu. Fransa düşünmekte değil, kımıldamakta geç kaldı. Şimdi hürriyetini millî birliğine feda ediyor; şimdi irade haline geçen bir idrak bütünlüğile anladı ki bunun ikisi yanyana gelemez ve hürriyet, uğrunda kan dökülecek bir ideal değil, ideal seçmeğe yarayan bir münakaşa serbestliğidir, ki Fransada olduğu gibi herhangi bir tercihi imkânsız bir hale sokan tereddüdleri doğurmaktan başka bir netice vermez.

PEYAMİ SAFA

Halkın dilekleri

Dul, yetim ve mütekaidlerin maaş zamları

Eski kanunla kendilerine maaş tahsis edilmiş dul, yetim ve mütekaidlerden ekserisi son kanunla ilâve olunan zamları haziran iptidasındaki tevziat sırasında aldılar. Fakat bazı maliye müesseselerile, Belediye ve Evkaf idareleri memurluklarından tekaüd edilmiş olanlarla bunlardan vefat edenlerin dul ve yetimleri bir takım formalite noksanlığı yüzünden bu zamları o zaman alamadılar. Şimdi formalite ikmal edilmiş bulunuyor. Fakat zamların eylûl iptidasındaki tevziat sırasında verileceği söyleniyor.

Bu şekilde hakkından muvakkaten mahrum olmuş insanlar bütçeleri çok dar, maişetleri sıkışık kimselerdir. Hergün bir kısmı mektubla bir kısmı bizzat müracaatle zamların bir an evvel tediyesini temin için tavassut etmemizi istiyorlar.

Maliye Vekâletimizin, müşkül vaziyetlerini nazarı dikkate alarak haklarında istisnaî bir muamele yapıp eylûl aylıklarının tevziini beklemeden bu zavallıları sevindireceğini kat'iyetle ümid ediyoruz.

Üç kişi boğuldu

Pazar günü Sarıyer ve Davudpaşa sahillerinde üç kişi boğulmuştur.

1 — Ramide oturan Receb adında bir genc, Sarıyerde denize girmiş, fakat iyi yüzme bilmediğinden boğulmuştur. Yapılan bütün araştırmalara rağmen cesedi bulunamamıştır.

2 — Feriköyünde Batı caddesinde 55 numaralı evde oturan Zekeriya karısı Feride, akrabalarından Melâhat, Himmet, Lûtfi, İkbal ile beraber Davudpaşa sahilinden sandala binerek deniz gezintisine çıkmışlardır. Bir miktar açıldıktan sonra Himmet soyunarak denize atlamıştır. Bu sırada sandal müvazenesini kaybederek devrilmiştir. Vak'ayı görenlerin yardımile denize düşenlerden ikisi müstesna hepsi kurtarılmıştır. Kurtarılamıyanlar Feride ile 16 yaşlarında Haydardır.

ADLİYEDE

Sur dışındaki cinayetin tahkikatı

Topkapı surları dışarısında ve Güngören köyünün yanındaki kabak tarlasında evveki gün bir at meselesinden arkadşı yanaşma Arabkirli Hacıyı öldüren yanaşma Hüseyin Taşçıoğlu hakkında yapılan müddeiumumilik tahkikatı, bitmiştir. Tahkikatı yerinde yapan müddeiumumî Fethi Sezai Türkmen, dosyayı dördüncü sorgu hâkimliğine yollamıştır. Bakırköy jandarma kumandanlığından dün sabah Adliyeye getirilen Hüseyin Taşçıoğlu sorguya çekilmiş ve hakkında tevkif müzekkeresi kesilmiştir.

Urlada bir kız kaçırma vak'ası

Urla, (Hususî) — Kasabamızda, efkârı umumiyeyi heyecana düşüren bir vak'a olmuş; Yeraltı mahallesinde mukim yirmi beş yaşlarında şoför Ahmed Ergül, aynı mahallede oturan ve bir müddettenberi sevmiş olduğu, millî emlâk memuru Şemseddin Aygünün kızı on altı yaşlarındaki Firuzeyi kaçırmıştır. Ahmedle Firuzenin bir müddettenberi sevistikleri ve kaçırma hâdisesinin kızın muvafakatile olduğu söylenmektedir.

Ankara Borsası 15/7/940

		Açılış - Kapanış
Londra	1 Sterlin	5.24
Nevyork	100 Dolar	143.—
Paris	100 Frank	—
Milano	100 Liret	—
Cenevre	100 İsv. Fr.	29.4375
Amster.	100 Florin	—
Berlin	100 Rayşm.	—
Brüksel	100 Belç. F.	—
Atina	100 Drahmi	0.9975
Sofya	100 Leva	1.7575
Prag	100 Çek Kr.	—
Madrid	100 Peçeta	13.90
Varşova	100 Zloti	—
Budapeş.	100 Pengö	26.3725
Bükreş	100 Ley	0.625
Belgrad	100 Dinar	3.425
Yokoha.	100 Yen	33.585
Stokho.	100 İsveç K.	31.005
Moskova	100 Ruble	—

Fiat murakabe komisyonunda

Dünkü içtimada bazı kâr nispetleri müzakere edildi ve muhtelif kararlar verildi

Fiat murakabe komisyonu dün de Mıntaka Ticaret müdürlüğünde Vali muavini Halûk Pepeyinin riyaseti altında toplanarak muhtelif maddelerin fiat hadleri ve kâr nispetleri üzerinde mü - zakerelerde bulunmuş, kararlar vermiştir.

Komisyon evvelâ çay tacirlerinin fiat hususunda mütaleasını almış ve bu iş üzerinde tetkikler yapılması için müzakereler gelecek içtimaa bırakılmıştır. Komisyon şimdilik sadece toptan çay fiatlarını tespit edecektir.

Komisyon bundan sonra tuvalet sabunu fiatlarını ve bu meyanda tuvalet sabunlarının maliyet fiatları yükseldiği hakkındaki müracaati tetkik etmiş bu iddiayı yapanlardan evrakı müspite istenmiştir.

Komisyon hamızı kibrit ve asidler için yalnız fabrikalara verilmek şartile yüzde 15 yerine yüzde 20 ye kadar kârı kabul etmiştir.

Fiat kontrol komisyonunun kadın çorablarında görülen mütemadi fiat yükselmesi dolayısile yaptırdığı tetkikler neticelenmiştir. Komisyon bundan sonra bu geniş ihtikâr hâdisesini ele alacaktır. Cam ve şişe ve zücaciye ile tel ve demir çubuklar da tetkik edilmek üzeredir.

Manifatura fiatları

Manifatura üzerinde fiat mürakabe komisyonunca yapılan tetkiklere ve konulan kârlarla esas fiatları çok gören bazı itirazlar ve dedikodular olduğunu yazmıştık. Manifatura fiatları komisyondan evvel manifatura ithalât birliğince bir liste ile tespit edilmiş ve tasdik olunmak üzere Ticaret Vekâletine arzolunmuştu. Bu liste Vekâletçe tasdik olunmamakla beraber red de edilmiş değildir. Yalnız bir manifatura tacirinin ihtikâr suçile mahkemeye verilmesi dolayısile bu liste komisyon tarafından mahkemeye verilmiş ve mahkeme de bu listeye göre karar vermiştir. Şu vaziyetle listeye kat'iyyet kesbetmiş nazarile bakılmaktadır. İşte bu listedeki fiatlara nazaran şimdi komisyonca vazedilen fiatların bir çok kalemlerde çok yüksek olduğuna işaret edilmektedir. Meselâ evvelce 51 kuruş olan 80 santimlik Alman pazenine 55, 70 santimliğe 41 kuruş yerine 47, krizete 30 yerine 35, satene 72 yerine 105 kuruş fiat verilmesi çok görülmektedir.

Türkiye - Rumanya Ticaret münasebatı

Yapağı ve tiftik mukabilinde petrol mübadelesi anlaşması dün imza edildi

Rumanya ile aramızda evvelce yapılmış olan protokol mucibince Rumanyaya satılacak olan yapağı ve tiftik ve mukabilinde alınacak petrol için yapılmakta olan müzakerat cumertesi günü neticelenmişti. O gün imza olunamıvan bu hususiaki mukaveleler dün şehrimizde Ziraat Bankası binasında imzalanmıştır. Mukaveleye Rumen heyeti namına M Stern ve Ziraat Bankası müdürile Kasım imza koymuşlardır.

Rumanyaya gönderilecek tiftik ve yapağının Rumen bandıralı Sulina vapuruna tahmiline dün başlanmıştır. Dün vapura 150 balya yüklenmiş bulunuyordu.

MÜTEFERRİK

Odun - kömür

Eti Bankın İstanbul kömür stoku 20,000 tona baliğ olmuştur. Belediye İktısad müdürlüğü şehrin kışlık odun ve kömür ihtiyacını da tetkik etmekte, kış mevsiminde ihtikâra meydan vermemek üzere fiatları hazırlatmaktadır.

Yeşilayın teşebbüsleri

Yeşilay genclik teşkilâtı dün profesör Fahreddin Kerimin riyasetinde toplanarak yaz içerisinde müteaddid gezintiler yapılmasına ve bilhassa eylûlün ilk haftasında Halkalıda bir (Üzüm bayramı) tertibine karar vermiştir.

Maksad halk arasında yaş meyva ve üzüm suyu propagandası yapmaktır.

Beyoğlu Halkevinde motör kursu açıldı

Beyoğlu Halkevinde motör kursu dün Ev Reisi Ekrem Turun bir nutkile açılmıştır. Kurs 3 ay devam edecektir. Derslere pek çok talebe kaydedilmiştir.

Yugoslavyanın Moskova sefareti erkânı şehrimizde

Yugoslavyanın yeni Moskova ataşemiliteri Zoyçiç, matbuat ataşesi Krayşumoviç, ticaret ataşesi F. Gaji dün sabahki konvansiyonelle şehrimize gelmişlerdir. Buradan doğruca Moskovaya giderek yeni vazifelerine başlayacaklardır.

Gülhanede feci bir kaza

Dün bisikletli bir gazete müvezzii ölüm halinde yaralandı

Dün öğle üzeri Gülhane parkı önünde feci bir tramvay kazası olmuştur. Yeşildirekte kimsesizler yurdunda oturan gazete müvezzii Adanalı Şaban adında 18 yaşlarında bir genc bisikletle Tıbbi Adlî önünden geçerken virajda birdenbire karşısına çıkan vatman Hasanın idaresindeki Maçka - Beyazıd tramvayile çarpışmıştır. Çarpışma neticesinde Şaban başından ve muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır. Vak'ayı müteakıb Alemdardaki Esnaf Cemiyetleri hastanesine kaldırılan Şabanın sıhhî vaziyeti hemen hemen ümidsiz gibidir.

Vatman yakalanmış, hâdise etrafında tahkikata başlanmıştır.

MAARİFTE

Üç mühim eser

Tanzimatın ilânının yüzüncü senesi dolayısile Üniversitenin hazırlamakta olduğu «Tanzimat Ansiklopedisi» ile «İslâm Ansiklopedisi» nin hazırlıkları bitmek üzeredir.

Bundan maada profesör Hikmet Bayur tarafından hazırlanan «İnkılâb Tarihi» eserinin birinci cildi de hazırlanmıştır.

Üniversite kampları

Dünden itibaren Üniversite kampları başlamıştır. Üniversiteli talebe şehrin sayfiye mahallerinde kurulan bu kamplara devam etmektedirler.

Güzel San'atlar Şûrası kaldı

Maarif Vekâletinin bu yıl Ankarada toplayacağı san'atlar şûrası hazırlıkları bitmediği için gelecek seneye kalmıştır.

İmtihanlar talimatnamesi

Bu sene lise ve ortamekteblerde tatbik edilen imtihan talimatnamesinin neticesi orta tedrisat müdürlüğünde kurulacak bir komisyon tarafından tetkik edilecektir. Bu tetkikat neticesine göre talimatnamenin lüzum görülen bazı maddeleri değiştirilecektir.

Yugoslav elçisi geldi

Mezunen memleketine gitmekte olan Yugoslavyanın Ankara büyükelçisi Şumenkoviç dün sabahki ekspresle Belgraddan şehrimize gelmiştir. Bir iki güne kadar Ankaraya gidecektir.

ŞEHİR İŞLERİ

Florya plâjı

Belediyece Florya plâjlarının ihalesi yeniden artırmaya çıkarılmıştı. Dün müracaat eden bir iki talib değer fiat vermediklerinden Belediye artırma müddetini tekrar temdid etmiştir.

Diğer taraftan Belediye Floryada mevcud plâjların yanıbaşında büyük bir halk plâjı vücude getirmeğe karar vermiş ve bunun hazırlığını yapması Bakırköy kaymakamına tebliğ edilmiştir.

Amele kadrosu

Belediye tanzifat amelesinin miktarı 900 den 250 ye düşmüştür. Belediye bunların yerlerine müracaat eden kadın ameleyi de kaydetmekte ise de gene amele kadrosu doldurulamamıştır.

Kısa Haberler

* Son günlerde sütten zehirlenenler çoğaldığından Belediye kaymakamlara bir tamim göndererek bununla meşgul olmaları lüzumunu bildirmiştir.

* Dün şehrin muhtelif semtlerinde uyuşturucu madde satışı yapan altı sabıkalı yakalanmıştır.

* Bu ayın 15 inden itibaren tatbikı lâzım gelen buğday ve arpa ihracatını kontrol ve istandardizasyon nizamnamelerinin tatbikı tehir olunmuştur.

* Şehrimizdeki bazı firmalar bazı Avrupa memleketlerile Ümidburnu ve Basra körfezi tarikile mal alıp satmak üzere mukaveleler yapmışlardır.

* Dün şehrimizden muhtelif vapurlara ve trenlere İngiltere, İsviçre ve Macaristana ihrac olunmak üzere 150,000 liralık ihracat eşyası yüklenmiştir.

Takas primleri

Takas nevileri	İthalât	İhracat hazır	İhracat alivre
Enterşanjabl	51	45	44
İngiliz	51	40	39
Belçika	51	40	39
Holanda	51	40	39
İsveç	51	47	46
Fransa	51	40	39
İsviçre	51	40	39

Hazır fiat için ihracatın filen yapılmış olduğunu tevsik eden vesaikin ibrazı şarttır.
İhracat primleri %100 kıymet üzerinden hesab edilmiştir.

Trenlerle, muhtelif yerlerden Polonyalı muhacir gelmekte devam ediyor. Dünkü katarlardan da bir çok mülteci çıkmıştır.

HEM NALINA HEM MIHINA

Harb Akademisinde

Harb Akademisinin diploma dağıtma töreninde bulunmak büyük ve derin bir zevk - yarım. Bunun iki sebebi vardır: bir sadelik içinde geçen bu törende, rınki büyük kumandanlarımızın ordusuna iltihak ettiklerini görürüm Harb Akademisinin güzide komu Korgeneral Fuad Erdenin davetlile çektiği nefis ziyafetten - eski bir te le - nevaleçin olurum. Nefis ziyafe bahsettiğimi görüp de bunu bir şik perverlik itirafı sanmayınız; ka muhterem Generalin dimağlarımıza tiği edebî ziyafettir. «*Paristen Tih sa sına*» muharriri, her sene Harb Ak misinin diploma dağıtma töreninde nutuk söyler. Bu nutuk, Fransız Ak misine her yeni aza girdiği zaman nan karşılıklı nutuklar gibi, fikir edebiyat bakımından zengin, güzel canlıdır. Harb Akademimizin kıym komutanı, eski zamanlarda «kılıç ve lem sahibi» denilen mümtaz asker dendir. O, alayları olduğu kadar fi leri sevk ve idare etmeği de bilir; zileri zaptetmekte olduğu kadar dim ları teshir etmekte de üstaddır. Harb san'attir, Harb Akademisinde, bu san tin san'atkârları yetişir; Harb Akade mizin komutanı da harb san'atinin biyatını ve felsefesini yapan yüksek askerî edib ve mütefekkirdir.

Harbde zaferin en mühim âmille den biri, hatta birincisi iyi sevk ve redir; iyi sevk ve idare ise Allahın yük kumandan olarak yarattığı müs na zekâların nasibidir; fakat bu müs na zekâların işleyebilmesi için, ter görmesi, tekâmül etmesi şarttır. Harb Akademisi, ordunun genc zek rını büyük kumandan olmağa hazır yan müessesedir. Bu müessese, har basit ve mahdud kaidelerinden zafe tılsımını bulup çıkarmağı öğretir. Ge ral Fuad Erden dün diplomalarını genc Türk kurmay subaylarına zafe tılsımlarını su güzel sekilde hulâsa «— *1. Manevî sebebler: Yani maneviyat, azim, irade, karakter;*

2. Intellectuel sebebler: Yani ve idare» ve «talim ve terbiye»;

3. Maddî sebebler: Yani sayı, te lât, silâh ve malzeme.»

Güzide General, sonra, eski ve harblerden getirdiği bir çok misal zafer veya muvaffakiyetin bir çok de lar, sayıca ve maddiyatça üstün olmı lar tarafından da kazanıldığını söyle rek ilâve etti:

«— *Harb tarihinde mukadderat tur. Mağlûb olmuş ordular, muka olduğu için değil; maddeten zayıf dukları için değil, fena sevk ve id edildikleri için, harb maneviyatı olduğu için mağlûb olmuşlardır.*

Anibal'in Romalılarla, İskender'in râ ile muharebelerinden bu güne dar bu hakikat şaşmamıştır.

Sayının, silâhın, teçhizatın tesirini tihfaf etmeksizin denilir ki bu gü harblerinde de en ziyade ordunun hu ve maneviyatile sevk ve idare essir olmuştur.»

Napoleon da, harbde maneviyatın diyata nispeti 3 ün 1 e nispetidir, dem

Dün, diplomalarile beraber Türk or sunun küçük, büyük birliklerini sevk idare için liyaket ve salâhiyet bera rını almış olan genc kurmay subayla mızı tebrik ederken onların «*şahsiy idealleri*» Atatürk, İsmet İnönü ve reşal Fevzi Çakmakların yolunda yü yen kudretli, talihli ve muzaffer kum danlar olmalarını dilerim.

Bir cerh vak'ası

Balatta oturan Ahmed adında bir aralarında çıkan bir münakaşa neti Haydar ve Osman adındaki iki arka şını bıçakla yaralamıştır, Vak'ayı mü akıb Ahmed yakalanmıştır.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone seraiti

	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 K
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yokt

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazı neşredilsin. edilmesin iade edilmez ziyanından mes'uliyet kabul olunm

TARİHTE Türkler ve İngilizler

Tarihî tefrika: 65 Yazan: ZİYA ŞAKİR

Alaca karanlıkta bütün gözler

Fenerbahçe tarafına çevrildi fakat ne orada ne Marmarada...

Filo, evvelâ Kadıköy sahillerine yaklaştı. Fakat derhal, Yedikule istikametine doğru açıldı. Sonra, parlak bir manevra ile geri dönerek İstanbul surlarının top menzili açığından geçti. Kızkulesine doğru ilerledi. Oradan da bir top menzili açıkta bir volta yaparak eski yerine avdet etti.

İngiliz donanmasının maksadı anlaşılmamıştı. Yalnız, bütün İstanbul heyecan içinde kalmıştı.

Bu heyecanın en şiddetle hüküm sürdüğü yer, Fransız sefaretanesi idi. Başta Sebastiyani olmak üzere bütün Fransızlar, İngiliz gemilerinin ilk hareketini görür görmez harbin başlayacağına hükmetmişler; filonun muhtelif istikametlere gidip gelmesini, büyük bir endişe ve halecanla takib eylemişlerdi.

İngiliz gemileri, ancak guruba doğru yerlerine dönmüşlerdi. Fakat İstanbuldan aşikâr bir surette görülüyordu ki, demirlememişlerdi. Hepsi de, yelken üzerindelerdi.

Ortalık kararmaya başladığı zaman bütün İstanbul halkını bir endişe aldı.

İngiliz gemilerinin, gecenin karanlığından istifade ederek, bütün şehre müthiş bir ateş baskını yapacağına dair bir takım şayialar deveran etmeğe başladı... O gece, İstanbul halkından hiç kimse, rahat uyku uyumadı.

Herkes, sabahı dört gözle bekledi. Daha alaca karanlıkta, bütün gözler, Fenerbahçe tarafına çevrildi. Fakat ne orada ve ne de, Marmara ufuklarında, İngiliz gemilerinden eser grülemedi.

Artık halk, geniş bir nefes aldı. Muhtemel olan bir takım korkunc hâdiselerden kolayca kurtulduğu için, herkes birbirini tebrike başladı.

Hiç bir hâdisede, menfaat fırsatını kaçırmıyan Sebastiyani, derhal saraya geldi. Padişahın huzuruna kabul edildi. Bu riyakâr diplomat, 3 üncü Selim ile karşılaşır karşılaşmaz yerlere iğilerek;

— Şevketmeab!.. Gösterdiğiniz azim ve metanetle İngiliz donanmasını kaçırdınız. Bu büyük ve tarihî hâdisenin şahane kahramanı sıfatile zatı hümayunuzu tebrik ederim.

Dedi.

3 üncü Selim, büyük bir meserret ve memnuniyet içinde idi. Sebastiyani'nin bu sözlerini, heyecanlı bir sevincle dinledi. Ve sonra, asilâne bir tevazula Fransız sefirini başı ile selâmlayarak:

— Bu parlak muvaffakiyetin şerefi, size de aiddir.

Diye, mukabele gösterdi.

Halbuki 3 üncü Selim, bu şahane iltifatı israf etmiş oluyordu. Yüksek zekâsına ve bilhassa her meselede gösterdiği nüfuzu nazara rağmen, bu işte ne kadar aldandığını hâlâ anlayamıyordu.

O gün sarayda, Sebastiyani'nin şerefine bir ziyafet tertib olunmuştu. Gafil hükümdar bu ziyafette Sebastiyani'ye birçok iltifatlarda bulunmuştu.

Fakat Sebastiyani'nin gözleri, artık bu iltifatları görmüyordu. Çünkü bu dessas diplomat, oynadığı oyunda muvaffak olmuştu. Ve şimdi o, oynadığı diplomatca oyunların mahiyeti anlaşılmadan İstanbuldan savuşmayı düşünüyordu.

***

Çanakkaleden, kanlı bir geçiş

İngiliz basamiralile onun misafiri olan sefir Arbotnot da ne büyük bir hatada bulunduklarını idrak etmişlerdi. Donanma, Marmaranın hırçın sularını geçerken, takib ettikleri yanlış siyaseti, bizzat kendileri tenkid etmeklerdi.

Fransızları mağlûb etmek için, Türklere o derece ağır ve müfrit tekliflerde bulunmak, iyi bir netice vermemişti. Bunun acı cezası, en küçük bir muvaffakiyet gösteremeden, İstanbul önünden çekilmekti... Sefir Arbotnot'un idaresizliği yüzünden, nihayet İngiliz gururu rencide edilmişti.

Mesele, yalnız böylece çekilmekle kalsa, bir şey değildi. Fakat şimdi, Çanakkale boğazını nasıl geçeceklerdi?..

***

Posta menzil teşkilâtının en sür'atli vasıtalarına müracaat edilerek, İngiliz donanmasının avdeti Çanakkaleye bildirildi. Ve, Boğaz muhafızlarına talimat gönderildi.

Gelibolu halkı, minarelere çıkmışlar, İngiliz donanmasını bekleyorlardı. Martın ikinci günü akşama doğru, ufukta üç gemi belirdi. Bu üç gemi, ortalık karardığı zaman Nâra ile Lâpseki arasında demirledi.

Ertesi gün sabahleyin, başamiralın gemisile diğer gemiler de gelerek İngiliz donanması, içtimaını bitirdi. Ve derhal Boğazdan çıkmağa teşebbüs etti.

Saat sekizde, donanma kâmilen demir kaldırdı.. Esmekte devam eden sertçe şimal rüzgârının yardımile, Boğazdan aşağı süzülmeğe başladı. Fakat, ilk Türk istihkâmının top menziline girer girmez, şiddetli bir batarya ateşile karşılandı.

Başamiral, maruz kaldığı tehlikeyi anlamıştı. Ve artık, her ne pahasına olursa olsun, bu tehlikeyi aşmaktan başka çare kalmamıştı.

İngiliz gemileri, bütün yelkenlerini fora etmişlerdi. Mütemadiyen ateş açan istihkâmlara ateşle mukabelede bulunarak sür'atle yollarına devam etmektelerdi.

Vindsor Kasel gemisine büyük bir mermer gülle isabet etmiş, geminin büyük serenini parçalamakla beraber, diğer mühim tahribata da sebebivet vermişti... Gemi, yoldan kalmıştı. Onu yedeğe alıp sürüklemek için diğer gemiler bir hayli zahmetlere ve tehlikelere katlanmışlardı.

Bu esnada, «Akito» ismindeki gemide oldukça mühim bir rahne açıldı. Bu da, epeyce mesakkatli manevralardan sonra yedeğe alındı.

Bu tam isabetlerin en mühimmi, amiral gemisinde vukua geldi. Sert granit taşından yapılmış olan ağır bir gülle, «Ruvayyal Jorj»un kumanda köprüsünü, bir anda parça parça etti. Bu darbe o kadar müthişti ki, o sırada köprünün üzerinde bulunan Amiral Dük Vort'un hayatı, ancak mucize kabilinden olarak kurtulabildi.

***

İngiliz donanması, bir hayli hasara uğradıktan sonra, bir saat bir ceyrek müddet zarfında Boğazı geçebildi. Bu müddet zarfında, 137 si maktul ve 412 si mecruh olmak üzere 549 kurban vermişti.

Amiral Dük Vort, martın 4 üncü günü, Bozcaada karşısında demirledi. O anda bütün donanmada söylenen sözler, bilhassa şu cümlelerden ibaretti:

(Arkası var)

Eyübde Bayan Hatiçe Arıkan Biçki ve Dikiş Yurdu bu seneki mezunlarını vermiş ve bu vesile ile güzel bir sergi açılmıştır. Yurddan 14 genc kızımız diploma almıştır.

Küçük hikâye

Ambalâj..

Yazan: Kadircan Kaflı

Genc kadın ona baktı; süzdü; rakı bardağına uzandı; adam onun elini tuttu:

— Bana karışma!

— Benim de cesarete ihtiyacım var...

— İçecek misin?

— Evet...

İçti; hem de son damlasına kadar. Sonra mutfağa gitti, doldurup getirdi; kocasının önüne koydu.

Genc adam onu biraz hayretle süzdü; lâkin çabuk toparlandı:

— Dikkat ediyorum; sokağa çıkarken beni şöyle baştan ayağa kadar süzüyorsun; kravatıma, ceketime, şapkama biçim vermek, böylece yakışıklı bir adam kılığına sokmak istiyorsun; halbuki insanın hüviyeti o kadar kolay ve çabuk değişir mi? İçini çekiyorsun. Kendi kendine «Eh, ne yapalım, kader!..» diyip yürüyorsun. Yolda kolmuma girmiyorsun; üstelik ikide bir dönüp baştan ayağa kadar gözden geçiriyorsun, boyumu bodur, sırtımı kambur, bacaklarımı çarpık buluyorsun; halbuki sen boylu boslu, gösterişli bir kadınsın! Yanından geçenler dönüp bakmaktan kendilerini alamıyorlar. Lâfın kısası, sen beni beğenmiyorsun! Öyle değil mi?

Genc kadın omuzlarını kaldırdı:

— Niçin inkâr edeyim! Bunu yeni mi anlayorsun?

— Çok oldu ama söylemeğe çekiniyordum.

— İçki sahiden cesaret veriyormuş!

Bardağı aldı; yarısına kadar içti; kocasının gözleri büyüdü:

— İçme... Fena olursun!

— Sen karışma!...

— .....

— Seni dinliyordum; söyliyeceklerin bitti mi?

— Bana Naci Arattan, Ali Abacıdan sık sık bahsediyorsun; onlar buraya geldikleri zaman yüzün gülüyor; bana bile o zaman daha nazik davranıyorsun, adeta «ne iyi yapıyorsun da bu güzel adamları getiriyorsun!» der gibisin! Halbuki birincisi kalleş, ikincisi jigolonun biridir; ama bir daha buraya girebilirlerse ben de...

— .....

— İnsanların yüzlerine, boylarına bakıp da hüküm vermek kadar aptalca bir şey daha olamaz. Güzellik ancak hayvanda aranır. İnsanın güzeli, akıllı ve ahlâklı olandır. Kayseride iken nekadar temiz, iyi bir kadındın, beni o kadar beğenirdin ki... Herşey İstanbula geldikten sonra bozuldu.

— Yanılıyorsun. O zaman on sekiz yaşında, görgüsüz bir çocuktum; şimdi dünyayı anlamış bulunuyorum.

— Dha doğrusu şaşırmış bulunuyorsun; çünkü görünüşe aldanıyorsun; yalnız görünüşteki güzelliğine ehemmiyet veriyorsun. Halbuki ehemmiyetli olan şey ruhtur; şimdiye kadar sana ihanet mi ettim; evimin dışarısında bir arzum oldu mu? Vazifemi yapmadım mı? Seni sevmedim mi? Senin isteklerine elden geldiği kadar cevab vermedim mi?

Genc kadın bardakta kalan rakıyı da içtikten sonra cevab verdi:

— Et ve derinin bütün isteklerini yaptın; lâkin ruhum öksüz kaldı. Senin kalbin iyidir, lâkin göze görünmüyor ve unutuluyor. Bir insanın ruhu yüzünde ve vücudünde aksetmiş olmalıdır!

— Saçmalayorsun. Hep ambalâj meselesi... Yemek güzel olsun, yemek... Tabağın ne değeri olabilir...

Çatalını tabağa vurdu ve seslendi:

— Nuriye...

Karısı kalktı:

— Ben getiririm. Yemek istiyorsun, değil mi?

— Evet...

Mutfakta bir gürültü oldu; teneke gibi bir şeyin taşa vurulmasından çıkan sesler duyuldu. Sonra genc kadın, yer yer kabarmış, çatlamış, kırılmış ve yassılmış olan bir çinko tabak içinde nefis bir dolma getirdi; kocasının önüne koydu.

Genc adam bir tabağa, bir de karısına baktı. Kadın:

— Yemek güzel olsun, yemek... Tabağın ne değeri var?

Dedi; bir kahkaha savurdu.

Genc adam başını sağa sola salladı; içini çekti; dişlerini sıktı; bir türlü çatalını kullanamadı; kalktı. Büfeyi açtı; oradan bir şey aldı; mutfağa gitti; biraz sonra döndü; küçük ve zarif bir tabak içinde iri bir bonbon getirdi.

— Karıcığım senin bu ikramını cevabsız bırakmamalıyım; lûtfen şunu kabul eder misin?

Genc kadın zaferle gülümsedi; başını salladı:

— Nasıl; yola geldin!

Diyor gibiydi.

Tabağa uzandı; içindekini aldı; ağzına attı; çiğnedi; lâkin biraz sonra ağzı açık kaldı; gözleri büyüdü kocasını hayret dehşetle baştan ayağa kadar süzdü; dişlerini ağzına götürdü; boşalttı; dikkatle baktı; orada kıpkırmızı biber vardı.

Genc adam hem gülüyor, hem dişlerini sıkıyordu:

— Ambalâj... Öyle ya... Ruhun ne değeri var? Görünüşü güzel olduktan sonra... Ruh, vücudde ve yüzde aksetmez dir!... Hah, hah, hah, hah!...

Genc kadının dudakları ve dili kabarmıştı.

Lâkin kızmıyordu; o da gülüyordu; muslukta ağzını iyice yıkadıktan sonra döndü.

Kocası hâlâ gülüyor ve soruyordu:

— Nasıl... Kim haklı?..

Genc kadın onun boynuna kolları doladı:

— İkimiz de...

İçini çekti ve devam etti:

— İçi ve dışı güzel insan olmak ne şey!..

— Fakat dünyada böyle kaç kişi var?

— Belki hiç yok!..

— O halde... Beni niçin bu kadar dün? Şimdi bilsen nekadar güzelsin. Sen öyle olabilirsin; şimdi şu anda öylesin! Niçin şimdiye kadar böyle olmadın?

— Hiçbir zaman bu geceki kadar konuşmamıştık!

Kolları birbirinin beline dolanmış başları birbirine yaslanmış olduğu halde yatak odasına giden koridora saptılar.

Siyasî icmal

Sonuna kadar harb

Gerek İngiltere Başvekili Çörçil'in son beyanatı, gerek mihver devletlerinin neşir vasıtası gazetelerin yazıları iki tarafta da sulh lehinde bir temayül bulunmadığına şüphe bırakmadı. Filvaki İsviçre gazeteleri dünya ham madde menabiinin İngiltere ile Almanya arasında iki tarafı da memnun edecek surette taksim edilmesi esası üzerine sulhun iadesi lehinde Londranın mali ve iktısadî mehafilinde arzular uyandığı şeklinde İngiliz imparatorluğu merkezindeki muhabirlerinin malûmatına atfen verdikleri haberler üzerine bazı ümidler belirmişti.

Şimdi bundan bir eser kalmamıştır. İngiltere Avrupa karasında Almanyanın mutlak surette hâkim olmasına hiç bir zaman tahammül edecek değildir. Almanya dahi İngiltereyi Avrupa işlerine müdahale edemiyecek bir hale getirmeği, yani bu kıt'adan İngiliz nüfuz ve tesirini ilelebed uzaklaştırmağı kendisine başlıca harb maksadı ittihaz etmiştir.

Bu vaziyeti Çörçil'in şu sözleri teyid ediyor: «Şimdi mücadelede yalnız kaldık. Üstünde doğduğumuz topraklarımızı tehdid eden istilâya karşı müdafaaya hazırız. Fakat bu imtihan ne olursa olsun hiç bir müzakereye girişmeğe tahammül etmiyeceğiz. Hitler kendi irade kuvvetine müsavi bir kuvvetle kendisine mukavemet eden büyük bir milleti henüz görmemiştir.

İngiltere adasının her köyünü, her şehrini müdafaa edeceğiz. Londrayı muti ve hakir şekilde esir düşmüş görmektense harab ve kül halinde görmeği tercih edeceğiz. Yalnız bu yaza değil, 1941 senesinde değil, 1942 senesinde de harbe devam etmeğe hazırlanmalıyız.»

İşte bu sözler İngilterenin sulha hiç yanaşmadığını ve üç senelik harbi bile göze almış olduğunu ispat ediyor.

Diğer taraftan da İtalya hükûmetinin harici işlerdeki neşir vasıtası gazete Avrupadaki Versay ve emsali sulh muahedelerinin haksızlıklarını düzeltecek ve bu kıt'ayı değiştirecek yeni nizamın Almanya ve İtalya ile İspanya ve Macaristanın dahil bulundukları nazi - faşist bloku tarafından kurulacağından bahis ve bu münasebetle Balkanlarda yeni bir muvazenenin tesis edileceğine de işaret ederken ve İngiltere meselesinin de halli zamanı geldiğini ilâve ederek bütün bu işlerin silâh kuvvetile halledileceğini yazmıştır. Gazete gerek nefsi İngilterenin, gerek bütün İngiliz İmparatorluğunun «hesabını görmek» saati bir kaç hafta içinde hulûl edeceğini de ilâve etmektedir.

Harb nekadar uzarsa uzasın ne gibi zorluklar çıkarsa çıksın İngiltere ile Almanya ve İtalya sulh yapacak değildirler. İki taraf da bütün kuvvet ve gayretini birbirini imhaya hasredecek demektir. Yegâne düşünce harbi silâhla Avrupanın garbında kazanmak olduğuna göre iki taraf uzak sahalarda büyük gailelere uğramaktan çekiniyorlar. Almanya Rusya ile iyi münasebatını muhafazaya dikkat ediyor. İngiltere dahi Japonya ile iyi geçinmek istiyor. Son gelen haberlere göre Hindistanın şarkındaki Birmanya üzerinden Çan-Kay-Şek hükûmetine esliha ve levazım gitmesine mümaneat edilmesi hususunda bir anlaşmaya varılmak üzeredir.

Muharrem Feyzi TOGAY

Adliye Vekili

Bolu ve mülhakatında etraflı tetkikler yapıyor

Bolu 15 (a.a.) — Adliye Vekili ve Bolu meb'usu Fethi Okyar refakatinde Bolu meb'usları olduğu halde dün sabah Geredeye gelmiş, vilâyet hududunda karşılanmış ve doğruca Esentepeye çıkılarak halk ile temasta bulunmuştur.

Fethi Okyar inşası ikmal edilen Esentepe belediye otelini ve kasabadaki Cumhuriyet H. Partisi inşaatını tetkik etmiş ve ezaevi vaziyeti hakkında alâkadarlardan izahat almıştır.

Adliye Vekili bu tetkiklerinden sonra Gerededen ayrılmış ve Bolu yolu üzerinde bulunan yeni Çagada nahiye halkı ve vilâyet kadastro heyeti tarafından karşılanmış ve nahiye halk odasında samimî hasbihallerde bulunmuş ve saat 17 de şehrimize gelmiştir.

Fethi Okyar beraberinde Vali Naci Kıcımanla Bolu meb'usları olduğu halde bu sabah saat dokuzda Düzce ve Açkakocaya hareket etmiştir.

Fransadaki talebemiz

Ankara, 15 (a.a.) — Hariciye Vekâletinden bildirilmiştir:

Fransadaki talebemizden Tapgan Çarıklının La Bourboule'da Lûtfi Yaşdal ile Veedi Türelin Vichy'de, Mehmed Ali' Handanın Nantes'da, Cenan Sahirin Angouleme'de oldukları hakkında bu gün Vekâlete malûmat gelmiştir.

İzmir fuarında hazırlıklar

İzmir, 15 (a.a.) — Açılmasına beş hafta kalan 1940 İzmir enternasyonal fuarı hazırlıklarına büyük bir hız verilmiştir. Pavyonların en mühim kısmı kiralanmıştır. Bazı pavyonların hazırlanmasına dahi başlanmıştır.

Uzakşark harbi

İngiltere, Japonya ile Çinin arasını bulacak

Cenubî Çin limanlarını Japon donanması abluka etti

Londra 15 (Hususî) — Singapur'da bir nutuk söyleyen Malezya umumî valisi, Çin harbini nihayete erdirmek üzere İngilterenin Japonya ile mühim müzakereler yapmakta olduğunu ve bunda muvaffak olmak için büyük gayretler sarfettiğini söylemiştir.

Tokyodan verilen malûmata göre Japon filosu, Cenub denizinden Çine silâh gönderilmesini men hususunda geniş ablukaya devam etmektedir Japon fırkaları da Hindi Çinî hududuna yakın Fukwan Çin şehrini işgal etmişlerdir.

Japonlar Hindi Çinideki Fransız makamlatile teşriki mesailerinden çok memnundurlar. Felemenk Hindistanile de müzakereler yapılmaktadır.

Japon Amiralinin abluka tebliği

Çin sularındaki Japon filosunun başkumandanı Amiral Şimada, Şanghaydaki Japon başkonsolosu vasıtasile yabancı sefaret heyetlerile Çin deniz gümrüğüne tebligatta bulunarak bu günden itibaren Japon filosunun Hang-Çeu körfezlerini ve Lopuan ve Fooçeufooçeu'yu abluka edeceğini bildirmiştir. Bu bölgelerde her türlü seyrisefain memnudur ve ablukayı yarmak isteyen her vapur Japon deniz kuvvetleri tarafından tevkif edilecektir.

İngiltere itiraz ediyor

İngiliz makamları henüz işgal altında bulunmıyan Çin limanlarına karşı Japonlar tarafından haber verilen tedbirlerin yolsuz olduğunu ve bu yüzden İngiliz vapurlarına gelebilecek bütün zararların mes'uliyeti Japon hükûmetine aid olacağını makamlarına bildirmişlerdir.

Felemenk Hindistanı Japonyaya mal verecek

Japon Hariciye Nezaretinin söz söylemeğe salâhiyettar bir memuru Holanda Hindistanile ticarî müzakeratın başlamış olduğunu bildirmiştir. Şimdilik bu mesele hakkında, fazla tafsilât verilecek zaman değildir. Holanda Hindistanı hükûmeti, Japonyanın iptidaî maddeler verilmesi talebini kabul etmiştir.

Fransız rejimi Berlin ve Romayı memnun etmedi

[Baştarafı 1 inci sahifede]

mazi ile çok fazla mütesanid bulunan adamlar tarafından vücude getirilen fena bir takliddir.

2. Fransa bu suretle galiblere hoş görünmek ve bu suretle daha iyi bir sulh muahedesi elde etmek isteyorsa, çok yanılıyor.

Fransız matbuatı, esasen aralarında tezad bulunan bu iki tefsiri reddetmektedir. Hükûmet, totaliter rejimleri her hangi bir surette taklidi nazarı dikkate almamıştır.

Hükûmette mazi ile alâkadar adamların bulunduğu söyleniyor, halbuki, nazırlardan dokuzu, şimdiye kadar hiç bir kabineye girmemiş ve parlamentoda bulunmamış yeni zevattır. Diğerleri ise, mağlûbiyetten evvel, kalkınma ıslahatını ileri sürmekten fariğ olmamış insanlardır.

Fransaya Amerikadan gıda maddeleri gönderildi

Londra 15 (a.a.) — İsviçre radyosunun verdiği bir habere göre harbden müteessir olan Fransızlara tevzi edilmek üzere yiyecek maddelerini nakleden ilk Amerikan gemisi Marsilyaya gelmiştir.

Amerikanın Fransa elçisi ayrılıyor

Madrid 15 (a.a.) — Birleşik Amerikanın Paris sefiri William Bullit geçen hafta Paristen Madride gelerek Amerikaya avdet etmek üzere Cliper tayyaresinde bir yer tutmuştur. Sefir, hükûmet tarafından istişare için çağırılmıştır.

İskenderiyedeki Fransız filosu nasıl teslim oldu?

Vichy 14 (a.a.) — Havas ajansı bildiriyor:

Merselkebir'deki facia ile aynı zamanda vukua gelen İngilizlerin İskenderiyedeki Fransız gemilerine yapmış oldukları taarruz hakkında, Fransız salâhiyettar mehafili tasrihat vermek arzusundadır.

Mütarekenin imzası esnasında Amiral Godfray'ın kumandasında İskenderiyede küçük bir Fransız filosu bulunmakta idi. 3 temmuzda Fransız Amiralı, İngiliz Amiralı Cunnigham tarafından çağırılarak ya gemilerin İngiliz kumandanlığına teslimi, ya bunların limanda silâhtan tecrid edilmesini, veyahud imha edilmelerini taleb etti.

İlk taleb Fransanın şerefi ve taahhüdatile kabili telif görülmediği için reddedilmiş ve Amiral Godfray açık denize çıkmağa hazırlanmıştır. Bu esnada, limanın en derin köşesinde bulunan ve adedleri İngilizlerin mevcud filosunun ancak üçte biri olan Fransız gemileri üzerine, İngiliz gemileri toplarını tevcih etmiştir. Kuvvete karşı boyun eğmeğe mecbur kalan Amiral Godfrah 4 temmuzda silâhtan tecride razı edilmiştir.

Londradaki Fransız memurları ayrılıyor

Londra 15 (a.a.) — Reuter'in diplomatik muharririnin Londradaki Fransız mehafilinden öğrendiğine göre Fransız sefareti erkân ve memurini yakında İngiliz payitahtını terkedecektir.

M. Lebrun Vichy'den ayrıldı

Bern 15 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor: Eski Reisicumhur M. Lebrun ile refikası bu sabah Vichy'den ayrılmışlardır.

İngiltereye derhal teslim olması teklif edilecekmiş

[Baştarafı 1 inci sahifede]

te seyrederken batmıştır. İki deniz eri ölmüştür.

Bir İngiliz denizaltısı battı

Londra, 15 (a.a.) — Bahriye Nezareti tebliğ ediyor: Üssüne dönmesi geciken «Shark» denizaltısının zayi olmuş addedilmesi lâzım geldiğini Amirallik teessüfle haber verir.

Maltaya taarruzlar

Dün ve bugün Maltaya yapılan hava hücumlarında hiçbir zayiat ve hasar olmamıştır.

Almanyaya yapılan hava akınları

Londra 15 (a.a.) — Hava Nezaretinin tebliği:

«Dün gece kuvvetli İngiliz hava filoları Almanyada yeniden muhtelif hedefleri bombardıman etmişlerdir. Bunların arasında Breme tayyare fabrikası, doğu Ruhr'undaki Paderborn ile Osnabruk'un doğu şimalindeki Diepholzda tayyare malzeme depoları, Gelsenkirchen de benzin tesisatı, Hamburg ve Bremede petrol tasfiyehaneleri, Hamm ile Söst'de marşandiz garları mevcuddur. Bombardımanlar infilâklara ve yangınlara sebeb olmuş, çok mühim hasarat vukua getirmiştir.

İngiliz bombrdıman tayyarelerinden müteşekkil diğer filolar da Holanda ve batı-şimal Almanyasında bazı hava meydanlarını bombardıman etmişlerdir. Son iki gece zarfında ceman 22 düşman tayyare meydanı bombardıman edilmiştir.

Sahil müdafaa tayyarelerimiz dün gece Gand'ı bombalamış ve depolara ateş vermişlerdir.

Bütün bu harekeâttan yalnız iki tayyaremiz dönmemiştir.»

Cebelüttarığın bombardımanı yalan

Cebelüttarık 15 (a.a.) — Cebelüttarıkın dün üç defa havadan bombardıman edildiği hakkında dışarıda yayılan haberler asılsızdır. Dün düşman keşif tayyareleri çok yüksekten şehir üzerinde uçmuşlarsa da hiçbir bomba atmamışlardır. Hava dafi topları muntazaman ateş açmışlardır.

Avusturalyaya verilen harp siparişleri

Melburn 15 (a.a.) — Başvekil Menzie, Avustralyada 6,866,000 İngiliz liralık siparişin icra edilmiş olduğunu bildirmiştir.. Bu siparişin altı buçuk mlyonu İngiltere tarafından verilmiştir.

İngilizler Strasburg'u bombalamışlar

Starasburg 5 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor:

Geçen hafta perşembeyi cumaya bağlıyan gece İngiliz tayyareleri Strasburg'u bombardıman ederek Nevdorf banliyösüne 40 kadar bomba atmışlardır.

İngiliz bahriyesinin bir tebliği

Londra 15 (a.a.) — Bahriye Nezaretinden tebliğ edilmiştir:

İtalya hükûmeti ahiren neşrettiği bir ilânda müttefik limanlara giden bütün ticaret vapurlarının müttefik sahillere 30 mil mesafe dahilinde seyrü seferlerinin bütün mes'uliyeti kendilerine aid olacağını bildirmiştir. Buna göre Kraliyet hükûmeti İtalyan sahilleri civarında seyrü sefer eden vapurlar hakkında mümasil bir tedbir alınmasını yerinde bulmuştur. Bu suretle, İngiliz hükûmeti Akdenizde İtalyan sahillerine 30 mil mesafe içinde seyahat eden vapurlar bütün mes'uliyeti üzerlerine almış olacaklardır.

İrlandada müdafaa tertibatı

Dublin 15 — Serbest İrlanda hükûmeti, Avrupadan gelecek bir istilâ hareketini önlemeğe hazırlanmıştır. Bütün sahillere bataryalar konulmuş, tayyare inebilecek her yerde geniş tertibat alınmıştır. Hiç bir gemi, tevkif edilmeden hiç bir limana alınmamaktadır. Ordu kadroları çok artırılmıştır.

M. Churchill'in Fransaya dair sözleri

Çörçil'in nutkundan dün şu kısım unutulmuştur:

«Zafere giden yolumuz kapanmadıkça, Fransız hükûmetine karşı hüsnüniyetimizi gösteren harekâtta bulunmaga hazırız. Büyük Fransız imparatorluğunun, halen esir Fransa ile muvasalası kesilmiş olan ve hüriyetini idame eylemekte bulunan kısımlarında ticareti himaye edebiliriz ve Fransız imparatorluğunun bu kısımlarının idaresine yardımda bulunabiliriz.»

Harb Akademisindeki merasim

[Baştarafı 1 inci sahifede]

Akademi kumandanı sözüne devam ederek demiştir ki:

«— Hiçbir harb diğerine benzemez. Harb tarihinde tekerrür yoktur. Teslihat daima değişmektedir. Otomobil, harb sahasında mühim mevki kazandı. Zırhlı, makineli ve motörlü birlikler, harekâta şimdiye kadar meçhul olan bir hız verdiler. Tayyare artık yalnız bir san'at değildir. Hem san'attır, hem de bir çok san'atlardan mürekkeb bir ordudur.»

Müteakıben zaferin sebeblerine sözü nakleden kumandan tarihte meşhur muharebelerden bahsetmiş, bunların ne surette sevk ve idare edildiklerini anlatmış ve harb tarihinde «mukarrerat» diye bir şey olmadığını söyledikten sonra: Mağlûb olanların fena sevk ve idare edildikleri için mağlûb olduklarını, sayı ve silâh tefevvukunun tesirlerini istihfaf etmemekle beraber, maneviyatın birinci plânda geldiğini izah etmiş, bir kurmay subayına hazarda ve seferde düşen vazifeleri anlatarak sözlerini şöyle bitirmiştir:

«— Atatürk! Tazimin ve sevgin içimizde, öğüdlerin kafamızda, tarihin vicdanımızda olan çok sevgili Atatürk!

Sivil dehası, askerî dehasına, zekâ vasıfları, kalb ve ruh vasıflarına, karakter ve moral vasıflarına müsavi olan büyük İsmet İnönü!

Başbuğumuz, akidemiz, vicdanımız olan sayın Mareşal!

Bu genc kurmay namzedleri, kendilerinden neler istediğinizi, ne beklediğinizi biliyorlar, yapacaklardır.»

Kumandanın nutkundan sonra, davetliler, hazırlanan zengin büfede izaz edilmişlerdir.

Mezunlar

Bu sene Harb Akademisini bitirenlerden üçü hava, beşi deniz, ve yirmisi kara ordusuna mensubdurlar. Ayrıca dokuz kişi de yüksek levazım kısmını bitirmiştir.

Harb Akademisi mezunlarının isimlerini yazıyoruz:

Piyade

Yüzbaşı Sıtkı Orgun, yüzbaşı Muammer Ürgen, yüzbaşı İrfan Baştuğ, Necmeddin Ergüven, üstteğmen Seyfeddin Çotur, üstteğmen Niyazi Polatsu.

Topçu

Tüzbaşı Adil Aktuna, yüzbaşı Kemal Seymen, yüzbaşı Haydar Sukan, yüzbaşı Kâmil Ateşmen, yüzbaşı Yahya Oksu, üstteğmen Necat Yurdakul, üstteğmen Salâhaddin Tanç, üstteğmen Adil Savaşan, üstteğmen Ratib Ergil, Cahid Ateşalp.

İstihkâm: Kemal Dinçler (yüzbaşı), Muhabere: İhsan Duray (yübaşı), Fikri Öngören (yüzbaşı).

Yüksek levazım mezunları

Yüzbaşı Hakkı Özenc, Salâhaddin Sümer, Sezai Dora, üstteğmen Hayrı Ciyas, Ekrem Katağan, Ekrem Türker, Ferid Özkend, Mustafa Erbaş, Kâmil Erdoğ.

General Abdullah Alpdoğan Erzincanda

Erzincan 15 (a.a.) — Dördüncü Müfettiş General Abdullah Alpdoğan vilâyetimize gelmiştir. Tunceli istasyonunda Vali doktor Sükûti Tukel tarafından istikbal edilen Dördüncü Müfettiş oradan terezinle Erzincan istasyonuna gelmiş ve istasyonda kalabalık bir halk kütlesi tarafından hararetle istikbal edilmiştir.

Denizli seylâbzedelerine yardım

Ankara, 15 (a.a.) — Bize verilen malûmata göre Denizli seylâbzedelerine mahallî Kızılay merkezi tarafından yapılan ilk yardımlara ilâveten umum merkezce de telgraf havalesi olarak 13 temmuzda 500 lira gönderilmiştir.

Rumanya, Yahudileri işten uzaklaştırıyor

Bükreş, 15 — Hükûmet nezaretlerdeki Yahudi doktorları vazifelerinden çıkarmıştır. Ziraat işçilerine hitab eden Başvekil Gigurtu, yeni hükûmetin memleket hududlarını müdafaa ve ziraati inkişafa sevkedeceğini söylemiştir.

Bütün dünyanın merak ettiği şey:

İngiltere kendisini nasıl müdafaa edecek?

Bir İsviçre gazetesinin neşrettiği şayanı dikkat makale

Nazarı dikkate alınması icab eden bir nokta varsa, o da İngiliz topraklarında cereyan edecek olan harbin, **Alman satvetinin, bütün membalarile muazzam İngiliz İmparatorluğu satvetine karşı bir mücadelesi demek olmadığıdır. Bu mücadele, iki kuvvetin, karşılaştıkları andaki savaş kabiliyetlerini çarpıştırmaları olacaktır. Bu işte de, hariçden gelecek olan bir yardım, ancak kâfi derecede sür'atli, yani azamî birkaç gün zarfında yetiştiği takdirde faydalı olabilir.**

Halbuki, bu muharebede, İngiliz müdafaasının, dış imparatorluğundan alabileceği yardım vaktinde yetişemiyecek ve mücadele üzerinde müessir olamıyacaktır. Alman taarruzunun tam vukuu anında, İngiliz müdafaası, sırf, o esnada Britanya adalarında mevcud bulunan ve İngilterenin sahib olduğu kuvvetlerle, malzeme ile ve tesisatla yapılabilecektir.

Fakat, Britanya İmparatorluğunun kudreti, bir Alman ihrac hareketi teşebbüsüne karşı, son derece mühim tertibat vücude getirmiştir.

Başta, daimî istihkâmlar tesisi meselesi geliyor. Sahillerde mevcud istihkâmlar, bilhassa limanları müdafaa edenler tahkim olunmuştur. Evvelce memleket dahilinde istihkâm yoktu. Bu gün, şüphesiz, bazı noktalarda, yeni inşa edilmiş istihkâmlar vardır. Hava taarruzlarına karşı gayet derinliğine ateş şebekeleri tesis edilmşitir.

Hava hücumlarına karşı, gene derinliğine müdafaa mıntakaları vücude getirilmiştir. Meselâ Londra, anlaşılıyor ki, takriben 7000 mevcudlu, her biri 450 ilâ 500 balonluk on filodan müteşekkil bir mania ile muhafaza edilmektedir.

Sahil müdafaası geniş surette takviye edilmiştir. Büyük Britanyanın bütün cenub ve şark sahilinde, istihkâmlar, kuvvetli sahil bataryaları (30 santimetre ve daha fazla çapa kadar toplar), geniş mayin tarlaları, hava defi bataryaları, telefon tesisatı ve projektör bataryaları vasıtasile, 30 kilometre derinlikte bir müdafa mıntakası tesisine sür'atle çalışılıyor. Fransa seferinde edinilen tecrübelerden sonra, her türlü asker ihracı ihtimallerinin önünde geçilmeğe çalışılmıştır. Bütün bu müdafaa mıntakasında, manialar, barikadlar, tank çukurları, kaleler, sığınaklar hazırlanmıştır.

Paraşütçülere ve sabotajcılara karşı, 400,000 gönüllü, mahallî teşekküller halinde tensik edilmiş bulunuyor.

İngiliz hava kuvvetleri, muhasamatın başındanberi, artan bir kuvvet intıbaı veriyor ve İtalyanın da iltihakına rağmen düşman hava ordusundan korkmaz görünüyor.

Başlıca yapılacak işlerden birinin, ilk Alman teşebbüslerine karşı koymak, Almanyanın, İngiliz topraklarına ayak basmasına meydan vermemek olduğu aşikârdır. Çünkü, Norveçte edinilen tecrübe göstermiştir ki, bir köprübaşı tutulduktan sonra, iyi teçhizatlı bir düşmanı oradan tardetmek müşküldür.

İngiltere adasında arazi, çok müsaid mukavemet hatları arzetmektedir. Müdafaayı kolaylaştıran arazi teşekkülünden maada, demiryolu ve şose şebekeleri de gayet muntazamdır.

Bu gün, mahallî muhafaza kuvvetlerini saymazsak, Britanya adalarında seferber halde bulunan kuvvetlerin bir milyon iki yüz elli bin raddesinde olduğu söyleniyor. Askerlik çağına girmiş yeni sınıflar da bir yandan silâh altına alınmakta ve talim görmektedir. Bu kuvvetler, motörlü ve zırhlı fırkalar da dahil olmak üzere, belki 40 fırka kadardır. Bu fırkalardan on ikisi Flandre'da harbetmiştir. Bunlardan başka, dört Kanada fırkası, iki veya üç Polonya, Norveç, Fransız fırkası ve diğer memleketler fırkaları vardır. Efrad bakımından ihtiyat miktarı çok fazladır, fakat teslihat hususunda müşkülât çekilmekte ve zamana ihtiyac görülmektedir. Teslihat meselesi, asker toplama işile aynı seviyeyi muhafaza edemiyor.

Bu harbin tecrübelerinden İngiliz kumandanlığı istifade etmiş olsa gerektir. Mütearrızın lehine olan noktalardan biri, ihrac hareketi ve taarruzu yapacağı noktalar hakkında, müdafii kararsızlık içinde bırakmasıdır.

İngiliz başkumandanlığı, Britanya adası sahillerini yukarıda izah edilen şekilde müdafaa edecektir. Kara kuvvetleri, 900 kilometre uzunluğundaki bu sahilelr üzerinde kordon halinde bulunmıyacak, kuvvetli bir ihtimalle şimal, merkez ve cenub olmak üzere, üç kola ayrılacaktır.

Alman istilâ ordusu mevcudu her halde pek mühim bir miktarda olacaktır. Bir neferi bir tona tekabül eden bu orduyu, Almanlar karaya çıkarmağa muvaffak olurlarsa, ordunun gerisini takviye için hava ve deniz hakimiyetini ellerinde bulundurmaları iktiza eder. Halbuki, İngiliz donanması bu gün çok kuvvetlidir.

(*Journal de Genève*'den)

Afrikadaki muharebeler

[Baştarafı 1 inci sahifede]

noktalara hava hücumu yapmakla iktifa etmişlerdir. Bununla beraber bu ay faik kuvvetlerle Kassali, Gallabat, Kerumut karakollarına ilk ciddî hücum hareketlerine başlamışlar ve bu karakolları mühim zayiat vererek zaptetmişlerdir. Bu karakolların İngiliz noktai nazarınca stratejik kıymetleri olmadığından muayyen bazı noktalardan itibaren mukavemet etmeğe de bir sebeb yoktur. Hali hazır yağmur mevsimi büyük harekâta müsaid değildir.

Trablusgarb hududunda İngiliz kara ve hava kuvvetlerinin işbirliği iyidir. Kenya şimal hududundaki harekât İngiliz kuvvetlerinin mahdud hücumlarile bombardıman hücumları yapan cenubî Afrika hava kuvvetlerile başlamıştır. İtalyan müstemleke askerlerinin Sudandaki kuvvetlerden iyi harbetmiş olmasına rağmen İngiliz kuvvetleri bir çok defa hududu aşmışlardır. İngiliz takviye kuvvetleri karakolu zaptetmek için İtalyanların ciddî teşebbüslerini boşa çıkaracak surette Moyale'e vaktinde yetişmişlerdir. Kahireden bu gün alınan haberlere nazaran şiddetli muharebeler olmaktadır.

İngiliz Moyalei tahliye edildi

Nairobi, 15 (a.a.) — Öğleyin aşağıdaki resmî tebliğ neşredilmiştir:

Beş gündenberi muhasara altında bulunan İngiliz Moyale'indeki garnizonumuz plâna tevfikan gece bilâ hâdise geri çekilmiştir.

Hava muharebeleri

Kahire, 15 (a.a.) — Hava Nezareti tebliğ ediyor:

«Bir İngiliz bombardıman tayyaresi filosu Erytre'de Assabın cenubunda kışla ve depolara hücum etmiştir. Çıkarılan yangınlar 48 kilometrelik mesafeden görülmüştür. Trablusgarbde Tobruk limanında bulunan gemilere bombardıman tayyarelerimiz yeniden hücum etmişlerdir. Elde edilen neticeler henüz belli değildir. Bununla beraber hücumun birini müteakıb sahilde kara bir duman sütunu yükseldiği görülmüştür. Bütün İngiliz tayyareleri üslerine dönmüşlerdir. Düşman, gece iki, bu sabah da bir defa Maltaya hücum etmek teşebbüsünde bulunmuşsa da hiçbirinde muvaffak olamamıştır. Zayiat ve telefat yoktur. Şimdi teeyyüd eden bir habere göre de Kenyada Wajir üzerine 11 temmuzda düşmanın yaptığı hücuma tayyare dağ bataryalarının ateşile bir düşman tayyaresi düşürülmüştür. Bir tayyare de Derkalide yere çarparak parçalanmıştır. Üç kişi olan tayyare mürettebatı ölmüştür.»»

Lüksemburg Grandüşesi Amerikaya gitti

Lizbon 15 (a.a.) — Lüksemburg Grand Düşesile kocası Prens Felix, Trenton Amerikan kruvazörile Amerikaya hareket etmişlerdir. Kruvazöre Amerikanın Dickerson destroyeri refakat etmektedir.

Eski Belçika Başvekili Van Zeeland, Clipper tayyaresile Amerikaya hareket etmiştir.

Harb Akademimizin Yeni mezunları

[Başmakaleden devam]

asıl neticeyi alan sevk ve idare dehâsını o başbuğun o harbde icad ve tatbik ettiği:

— Müdafaa hattı yoktur, müdafaa sathı vardır.

Düsturunda buluruz.

Dumlupınar zaferinin bir harika sayılmasında çok mübalâğa edilmiş olmasına karşı Atatürk:

— Alınan neticede mucize nevinden hiç bir şey yoktur. O sadece en ufak teferrüatına kadar hesab edilmiş hareketlerin mahsulüdür.

Demeğe mecbur olmuştu. Nitekim dünkü güzel nutkunda Akademi kumandanı genc mezunlara mesleklerinin doğru yollarını gösterirken:

— Harb tarihinde mukadderat yoktur. Mağlûb olmuş ordular mukadder olduğu için değil, maddeten zayıf oldukları için değil, fena sevk ve idare oldundukları için, harb maneviyatı zayıf olduğu için mağlûb olmuşlardır.

Dedi.

Eski erkânıharb yetiştirilme usulümüze nispetle Akademimizin bir tekâmül safhası kara, deniz, hava ve levazım kurmaylarımızı aynı çatı altında yetiştirmesinde görülüyor. Böylece tekniğin terakki ve tenevvüü gözönünde tutularak müstakil sınıfların mahsus kurmayları kendi mesleklerinin en ileri icablarına göre yetiştirilmekle beraber ordunun aynı gayeyi temin etmek hususundaki vahdeti muhafaza edilmiş oluyor.

Dün orduya iltihak eden muhtelif sınıflı genc kurmaylarımızın kâffesini vatana en hayırlı ve en yüksek hizmetleri görmeleri temennilerile kucaklayor ve onların iltihakile kuvvet bulacak ordumuzu kendisine sonsuz bir kaynak olan büyük milletimizle birlikte en derin sevgi ve saygılarımızla selâmlayoruz.

YUNUS NADİ

Tabiiyetimizden çıkarıldı

Ankara 15 (Telefonla) — İran tebaalığından geçen sene vatandaşlığımıza alınan Mehmed oğlu Ali Avşar milletin emniyetini ihlâl edecek mahiyette ef'al ve harekâtı görüldüğünden, vatandaşlıktan çıkarıldı.

Nişan

Ankara eczahanesi sahibi müteveffa Nureddin Arzumanın kızı Dürdane Arzuman ile Ticaret Vekâleti İzmir ihracat kontrolörlerinden Rifat Vardarlıoğlunun nişanlandıkları haber alınmıştır. Genc nişanlılara saadetler dileriz.

RADYO

Bu günkü program

7,30 Program ve memleket saat ayarı, 7,35 Müzik (Pl.) 8.00 Ajans haberleri, 8,10 Ev kadını - Yemek listesi. 8,20 - 8,30 Müzik: (Pl.).

12,30 Program ve memleket saat ayarı, 12,35 Müzik: (Pl.) 12,50 Ajans haberleri, 13,05 - 14,00 Müzik. (Pl.)

18.00 Program ve memleket saat ayarı, 18,05 Müzik: Dans (Pl.) 18,30 Çocuk saati, 19.00 Müzik: Çocuklar için (Pl.) 19,15 Müzik: Fasıl heyeti. 19,45 Memleket saat ayarı ve ajans haberleri. 20.00 Konuşma (Çiftçinin saati) 20.30 Müzik: Küme Ses ve Saz Heyeti. İdare eden: Mes'ud Cemil. 21,15 Serbest saat. 21.30 Konuşma (Radyo gazetesi) 21,45 Radyo salon orkestrası. 22,30 Ajans haberleri, Borsa, 22,45 Radyo Orkestrası. 23.00 Caz band (Pl.) 23.25 - 23.30 Yarınki program ve kapanış.

Günün Bulmacası

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									■
2						■			
3									
4		■		■					
5					■			■	
6			■				■		■
7									
8								■	
9		■				■			

Soldan sağa:

1 — Havlucu. 2 — Her şeyin zihindeki mükemmel nümunesi, pek iyi. 3 — Bir çeşid ses çıkarmak. 4 — Bir erkek ismi. 5 — Dumanla kirlenmiş, iki harf yanyana. 6 — Ters çevirirseniz zamanın kısımlarından biri olur, bir cins toprağın tersi. 7 — Diller ilmi. 8 — Çin Hindinde bir nehir. 9 — Fena, bir emir.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Ateş üzerinde iyice kalmış olmaklık. 2 — Tavır, diğer. 3 — Biçim, sövme. 4 — Bir emir, zan. 5 — Herkese bildirme, manasız ısrar. 6 — Kusur görüp söyleme ve yazma. 7 — Bir cins şeffaf madde ticareti yapan, vidanın girinti ve çıkıntısı. 8 — Mahkemeden alınır, nota. 9 — Sesin dönüp gelmesi, mesamelerimizden çıkar.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	C	A	Y	D	I	R	M	A	K
2	İ	S	A	■	■	E	C	Z	A
3	Z	A	H	M	E	T	■	M	İ
4	V	■	Y	Ü	K	■	S	A	M
5	İ	C	A	B	E	D	E	N	■
6	T	A	■	A	M	A	N	■	K
7	L	İ	■	R	■	R	İ	C	A
8	E	Z	M	E	K	■	Y	E	L
9	R	E	■	K	Ö	R	E	B	E

Yasemin Dalları

Tefr.ka : 13 — Yazan: SERVER BEDİ

— Ooo... Bakınız... Tam iki hafta... Bol bol hazırlanırsınız... Orada sizinle beraber oluşumuz büyük bir kuvvettir. İsterseniz hazırlıklarınızı beraber yaparız.

Nezahet ayağa kalktı:

— Haydi, haydi, dedi, kararınızı veriniz... Hem Muhlisi de görmüş olursunuz... Böyle bir vak'anın kahramanını merak etmiyor musunuz?

Saliha da ayağa kalktı:

— Söz vermiyeyim, dedi, bana üç gün sonra bir telefon ediniz. O güne kadar zihnimi toplıyayım, düşüneyim, şimdi aklım perişan... Olmaz mı?

Nezahet çantasını ve eldivenlerini aldı, kapıya doğru yürürken:

— Çok isterdim gelmenizi, dedi, sizi çok sevdim. Ben kimsesizim. Annem, ablam, yakın akrabam filân yok. Arkadaşlarım arasında da sizin gibi akıllısı yok. İyi ki cesaret edip gelmişim. Benim bu huyum iyidir. Merasime filân bakmam.

— İyi ettiniz yavrum. Ben de çok memnun oldum. Gene beklerim.

— Demek üç gün sonra telefon edeyim. Aman benim buraya geldiğim duyulmasın.

— Merak etmeyiniz.

Saliha Nezaheti bahçe kapısına kadar teşyi etti.

Salona dönünce bir koltuğa uzandı ve düşünmeğe başladı: İçinde bir müdafaa ihtiyacı vardı: eskidenberi, gençliğinden - denberi varlığını hissettiği, fakat hüviyetini iyice seçemediği bir düşmana karşı, her gün biraz daha kuvvetlenen, muhitin, hâdiselerin, inkılâbların teşvikile beslenen bir düşmana karşı, gizli ve şeytanî bir düşmana karşı müdafaa ihtiyacı... Şeytanî değil, belki şeytanın ta kendisi... Ona pek eski zamanlardanberi: «Sen bir budalasın, diyordu, ahlâkın, ananenin, kitabın, boş sözlerin ve baş yazıların tesiri altında kalmış bir budala... En inanılmıyacak şeylere, ahlâka, vicdana, aşka bütün gençliğini feda ettin. Hayatın tadını alamadın. İhtiyarlıyorsun. Hâlâ boşuna çırpınıyorsun.» Azizden ayrıldıktan iki sene sonra bu şeytan ona nasıl musallat olmuş, onu nihayet, nasıl evvelâ Suadın, sonra da Macidin kolları arasına atmıştı. Saliha bu kollar arasında, yedi sene, Azizi unutmağa çalıştı. Hayır... İlk göz ağrısı dedikleri ne kadar doğru... Hayır, Aziz bir tane idi. Saliha için ona dönmekten başka yaşamanın hiç bir sebebi kalmamış gibiydi. Bu şeytan, onu aldatmamağa muvaffak olmamış değildi: Saliha tecrübenin bir kadına verdiği acı derslerden mahrum kalmamıştı: fakat pişman oldu, çok pişman... Suaddan da, Macidden de kalan hâtıraya büyük bir nefret karışıyordu. Her yeni, eskinin kıymetine bir az daha ilâve edip geçmişti. Fakat Nezahetin telkini onun ruhunda hiçbir iz bırakmadan geçmiş değildi. Azizi unutmak için yaptığı aşk tecrübelerini nefretle hatırlarken gözlerinin önüne, bu hâtıralardan büsbütün ayrı, müstakil levhalar halinde, Beyoğlu caddesinin bu günkü vitrinleri, top top renkli kumaşlar, bir terzi salonu ve balo kalabalığı geliyordu. Parça parça, biribirini keserek ve biribirine karışarak zihnine hücum eden bu hayallerin cazibesi nihayet galib geldi. Nezahet gibi tül grekten değil, beline kadar arkası açık siyah danteldan bir tuvalet düşünüyordu. Azizin onu böyle görmesini o kadar isteyordu ki hemen İstanbula inerek mağazaları dolaşmak bile hatırından geçti. Kendi yaşında her kadın gibi vücudü yüzünden daha genc kalmıştı. Balo gününe kadar cildine daha fazla itina gösterebilirdi. Bunun teferrüatını da düşünmeğe başladı.

Yalnız başına öğle yemeğini yerken zihni hep bu hayaller içindeydi. Bir kaç defa, kendi kendine: «Şüphesiz, dedi, bir az canlanmam lâzım. Aziz benden yeni bir Saliha doğduğunu görmeli. Yeni, canlı ve neş'eli bir Saliha...»

Yemekten sonra yatak odasına çıktı ve aynalıdolabının önünde gençliğinden kendisine ne kaldığını muayene etti. Yüzünde makyajla, vücudünde kumaşla kapatılması lâzım gelen yaş hamlelerini, şişkinlikleri ve buruşukları arayor, gizlenmesi çarelerini buluyordu. Nezahetin sözünü hatırladı, evet, otuz beşten fazla göstermiyordu. Makyaj ve tuvalet bunu da indirebilirdi. Daha bu imkânı düşünürken bile hafiflediğini ve gençleştiğini hissediyordu. Kararını verdi. Baloya gidecekti. Bir gençlik hamlesiydi bu. Evde oturmak ihtiyarlığı çağırmaktı. İsteyenlere koşa koşa gelir o, istemiyenlerden kaçar. Bak Madam Peren'e. Elli sekiz yaşında kim der? Kadın bazan otuz beş gösteriyor. Saliha yatağın kenarına oturup, eteklerini kaldırdı ve bacaklarına baktı. Hiçbir değişiklik var mıydı? Eskisi gibi harikulâde miydi? Kendisi farkedemiyordu. Fakat bacakları hiç şişmanlamamıştı galiba. Arkadaşları hep öyle söylüyorlardı. Baktı, baktı, «öyle!» dedi ve ayağa kalktı.

Birdenbire neş'esi artmıştı. Musiki dinlemek, dans havaları dinlemek isteyordu. Radyoda bir cazband aramak için salona indi. Fakat, kapıdan içeri girer girmez Hale ile karşılaştı. Kızının elinde gene bir sigara vardı. Kibrit arayordu galiba. Annesini görünce biraz şaşırdı ve sigarayı tutan eli aşağı sarktı Hareketsiz duruyordu. Saliha neş'eyle yürüdü, onu kucakladı. Hale eğildi ve elindeki sigarayı masanın üstüne bıraktı. Annesi bu hareketi görmemezlikten gelmek isteyordu. Fakat Hale bahsi açmağa cesaret etti:

— Pardon, anne, dedi, dün gece bana gücendiniz.

Salona girdiği andan itibaren kızile kendisi arasındaki yaş farkının şuuru Salihayı gene ağırlaştırmıştı. Biraz evvelki hafifliğini ve gelip geçen muvakkat gençliğini arayormuş gibi etrafına bakındı. Omuzlarında şuh bir hareket istidadı belirip sönmüştü. Analık vazifeleri iki omzunun üstüne de çöküyordu. Yutkundu ve kaşlarını çattı:

(Arkası var)

İKTISADÎ YÜRÜYÜŞ

Mecmuasının 15 inci sayısı çıktı

KOOPERATİF İÇİNDEKİLER FEVKALÂDE SAYISI

İstanbul Belediye Kooperatifi. ... Muhiddin Birgen
Kooperatifin felsefesi ..... *Prof. Şükrü Baban*
Türkiyede kooperatif hareketleri ... *Servet Berkin*
Kooperatif hukuku ..... *Remzi Saka*
Türk kooperatifçiliği ..... *Prof. Suphi Nuri İleri*
Kooperatiflerin murakabesi ..... *Prof. Muhlis Ete*
Kooperatif şirketler ..... *Prof. E. Hirş*
Kooperatifçiliğin tarihi ..... *Prof. G. Kessler*
Kooperatifin içtimaî rolü ..... *Samet Ağaoğlu*
İşletme ekonomisi bakımından kooperatif ..... *Dr. Wilbrand*
Kooperatiflerin faaliyet sahası ..... *Dr. Yusuf Saim Atasağun*
İşletme bakımından harb ekonomisi *İsmet Alkan*
Yeni Türk - Rumen ticaret anlaşması *Aslan Tufan*
Yeni zamlar ve muamele vergisi *Tevfik S. Alanay*
Kırkağaç tarım kredi kooperatifi ..... *Selim Cavid*
Alman işgalinden sonra Danimarka kooperatifçiliği *Saffeddin Pınar*
Harbin iktisadi hayat üzerindeki tesirleri ..... *Vahdet Gültekin*
İzmir Üzüm ve İncir Tarım Satış Kooperatifi ..... *A. T. Yazman*
On beş günlük piyasa hareketleri ..... *F. Ü.*

BUNDAN BAŞKA: Ankara kooperatif kursu (resimli röportaj), Rumanyaya giden ticaret heyetimiz, kooperatif hakkında çıkan eserlerin son on yılık bibliyoğrafyası, Türkiyedeki kooperatifleri ve iş hacimlerini gösterir resmî istatistikler, kooperatif kursunda okutulan derslerin programı vesaire...

YILLIK ABONESİ 5 LİRADIR.

Adres: İstanbul Ankara Cad. No. 149, Posta kutusu: 656

Ertuğrul Sadi
Tek tiyatrosu

Bu gece (Kadıköy-Hale) bahçesinde (Oyunumuz Bitti) Vodvil 3 perde

Ayrıca (GÖLGE) piyes 1 perde

RAŞİD RIZA TİYATROSU
HALİDE PİŞKİN beraber

16 temmuz salı günü aksamı Bakırköy Miltiyadi bahçesinde «Üvey Babam» Vodvil (3) perde.

Heyet her salı akşamı Bakırköy Miltiyadi bahçesindedir.

Dr. İhsan Sami
Öksürük Şurubu

Öksürük ve nefes darlığı, boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâcdır.
Herkes kullanabilir.

ZAYİ — 1335 senesinde Edirne Eytam mektebinden almış olduğum şahadetname ile nüfus tezkeresini ve Edirne Sanayi mektebi ikinci, Adana Sanayi mektebi dördüncü sınıflarından aldığım tasdiknameleri zayi eyledim.

Bulanların insaniyet namına aşağıdaki adrese getirmeleri rica olunur.

Galata: Ankara Palas otelinde Karakâhya Ahmed oğlu Zeki

DOKTOR
NİYAZİ ALİ
Seyahatten dönmüş ve hastalarını kabule başlamıştır.
Telefon Ev 81196, kabine 44395

ZAYİ — 45 inci alayın birinci tabur birinci bölüğünden aldığım askerî vesikamla nüfus kâğıdımı kaybettim. Yenilerini çıkaracağımdan zayilerin hükmü yoktur.

Rizenin Hayent mahallesinden Talib oğlu Hasan 318 doğumlu

Doktor - Kimyager
CEVAD TAHSİN
İDRAR - KAN - KAZURAT
ve sairenin tahlillerini yapar
Divanyolu ortasında,
Tel: 23334

GAZOZLU
PÜRGOLİN
MÜSHİL LİMONATASI
Piyasaya çıkmıştır.
Her eczanede bulunur.

Ankara 1 Asliye Hukuk Mahkemesinden:

940/1213

İstanbul Şehzadebaşı Naşidin tiyatrosuhda Arab Şefik'e:

Ankarada Akköprüde Yalgın sokak 6 numarada İbrahim kızı Fatma Güsüm tarafından aleyhinize açılan tescili talâk davasının muhakemesi sonunda: Davacı ile kanunu medeninin neşrinden evvel eski ahkâma göre boşanmış olduğunuzun şahidlerin ihbar ve şahadetile usulen sabit görülmüş olmasına ve 864 sayılı kanunun 9 uncu maddesi ahkâmına göre 1338 senesinde boşanmış olduğunuzun nüfusa tesciline ve masarifi muhakemenin de sizden tahsiline 20/6/940 gününde kabili temyiz olmak üzere karar verildiği ilânen tebliğ olunur. «3711» «6054»

ÜROLOG OPERATÖR Prof.
Bahaeddin Lûtfi Varnalı
Böbrek, Mesane, İdrar ve Tenasül yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu İş Bankası karşısı Emirnevruz sokak 10 Pananiya Aprt. No. 2. Telefon: 42203.

OPERATÖR
RIZA ÜNVER
Doğum ve Kadın hastalıkları mütehassısı
Cağaloğlu, Nuruosmaniye caddesi No. 22, Mavi yapı
Telefon: 22683

Dr. Hafız Cemal
LOKMAN HEKİM
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Divanyolu 104
Muayene saatleri: 2,5 - 6. Tel: 22398

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumi neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN

Cumhuriyet Matbaası

Mümtaz bir saz heyetinin refakatile
Maruf san'atkâr
SUAD GÜN
17 temmuz çarşamba günü akşamı
SUADİYE PLAJINDA
Büyük Otel Açıldı.

M. M. Vekâleti Harita Umum Müdürlüğünden:

1 — Harita Genel Direktörlüğü kıt'ası hayvanatı için aşağıda cins ve miktarı yazılı 9 kalem muytabiye açık eksiltme suretile satın alınacaktır.
2 — Eksiltme 29 temmuz 940 pazartesi günü saat 15 te Cebecide Harita Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.
3 — Muhammen bedeli (800) sekiz yüz lira olup muvakkat teminatı (60) altmış liradır.
4 — Taliblerin yukarıda yazılı gün ve saatte vesaik ve teminat makbuzlarile Komisyona müracaatleri. (6134)

CİNSİ	Aded
Meşin yular başlığı	125
Zincir yular sapı	20
Yem torbası	200
Gebre	300
Kıl keçe belleme	25
Meşin belleme	6
Kıl çul	17
Tımar fırçası (Domuz kılından)	80
Kaşağı	100

RUMANYA İDAREİ BAHRİYESİ

Her Hafta
KÖSTENCE - İSTANBUL
Arasında azimet ve avdet postaları
Her Salı saat 11 de İstanbula muvasalat
Her Perşembe saat 19 da Köstenceye hareket

DACİA ve REGELE CAROL I.

Vapurlarile yeniden haftalık seferlere başlanıyor.
Vapurlar yolcu ve eşyayi tüccariye alacaklardır. Tafsilât için Galata Tahir hanındaki Umumî Acenteliğine. Telefon: 49449 - 49450 ve başlıca seyahat acenteliklerine müracaat.
Pek yakında İSTANBUL - KÖSTENCE - TUNA arasında Marşandiz postalar

---

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Hobyar mahallesinde Yenipostane karşısında yeni inşa edilen Valde hanının beşinci salon katının tamamı (Lokanta ve kazino olarak istimal edilmek kaydile ve ayrıca birinci, üçüncü, dördüncü katlardaki büfe mahallerile han kahveciliği isteklilerin arzusuna göre 942 veya 943 seneleri mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere kapalı zarfla ilân edilmişti. Talib çıkmadığından bu kerre on gün müddetle açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 23 temmuz 940 salı günü saat on beşte yapılacaktır. İstekliler Çemberlitaşta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde Vakıf Akarlar kalemine gelmeleri. (6167)

Fiat Murakabe Komisyonundan:

9 numaralı ilân :

4/7/1940 tarihinde neşrolunan 4 numaralı ilânda her nevi manifatura stok mevcudunun 15 temmuza kadar bildirilmesi istenilmişti. Bazı perakendecilerin kendilerini bu ilânla alâkadar görmedikleri anlaşıldığından terziler de dahil olmak üzere toptancı, yarı toptancı ve perakendeci bilûmum manifatura satanların ellerindeki malların miktarını ve nümunelerini gösteren birer beyanname tanzim ederek 20 temmuz cumartesi gününe kadar Mıntaka Ticaret Müdürlüğüne vermeleri lüzumu tavsiyan ilân olunur. (6174)

ELEKTRİKÇİ ARANIYOR

DEMİR VE TAHTA FABRİKALARI T. A. ŞİRKETİNDEN:

Şirketimizin Adapazarı Fabrikalarında çalışmak üzere iki elektrikçiye ihtiyac vardır. (DETA) Adapazarı adresine müracaat etmeleri.

Devlet Orman İşletmesi Giresun Revir Âmirliğinden:

Cinsi	Kalınlığı	Yapılacak kerestenin Eni	Boyu	M3. D3.	1 metre mik. için Lira K.	Tahmin edilen imaliye ücreti tutarı Lira K.
Lâdin	1.5	Serbest	Ser.	150.000	11 25	1687 50
»	2.	»	»	150.000	8 20	1230 00
»	2.5	»	»	160.000	7 15	1144 00
»	3.8	»	»	276.000	5 35	1476 60
»	4.8	»	»	276.000	5 10	1407 60
»	5.8	»	»	276.000	4 85	1338 60
»	6.8	»	»	276.000	4 60	1269 60
»	7.8	»	»	276.000	4 35	1200 60
»	9.6	9/6 »	3-3,5 »	460.000	5 10	2346 00
Yekûn				2300.000		13100 50

1 — Giresun Vilâyetine bağlı Yavuzkemal nahiyesi civarında Bicik Devlet ormanlarından önümüzdeki mevsim içinde imal edilecek kerestenin çaplarını ve miktarını ve bunların tahmin edilen imaliye ücretlerini gösterir liste aynen yukarıya dercedilmiştir. Mezkûr kerestelerin imaliye işi tahmin edilen fiatlar üzerinden 10 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — İhale 27/7/1940 günü saat «10» da Giresunda Orman İşletmesi Revir Âmirliğinde yapılacaktır.

3 — İlk teminat 982 lira 54 kuruş olup ihale saatinden evvel İşletme veznesine teslim edilmiş olması lâzımdır.

4 — İhaleyi müteakib % 15 nisbetinde kat'i teminat alınacaktır.

5 — Şartnameler Orman Umum Müdürlüğünde, İstanbul, Trabzon, Samsun Orman Çevirge Müdürlüklerile Giresunda Revir Âmirliğinde görülebilir. (6133)

Saraçevi Müdürlüğünden:

Tophane Askeri Saraçevine bilûmum tek ve çift dikiş, makinelerile ilik makinelerini çalıştıracak ve tamiratını yapabilecek 300 - 400 kuruş yevmiye ile makine ustası alınacaktır. Talib olanların 25/7/940 günü saat 9 da bir heyet huzurunda imtihanları yapılmak üzere Tophanede Saraçevi Md. ne müracaatleri. «336» (6147)

Büro nakli

Ereğli Kömürleri İşletmesi İhrakiye ve Kok Servisinden :

Tophanede İskele caddesinde 28 numarada kâin büromuzu bu kere :

Galatada yeni Yolcu Salonunun 3 üncü katındaki daireye naklettik.

Alâkadaranın malûmu olmak üzere ilân olunur. (6166)

Moda Deniz Kulübünden:

20 temmuz 940 cumartesi saat 18 de fevkalâde umumî bir toplantı yapılması lâzım geldiğinden muhterem azanın yevmi mezkûrda Modada kâin Kulüb Merkezine teşriflerini rica ederiz.

İdare Heyeti Riyaseti

RUZNAME : Kulübün Beden Terbiyesi kanununa intibakı.

Kocaeli Vilâyetinden:

Herekede Mağara burnu, Hinler, Zeytinlik mevkiinde 9840 metre murabbaı hali arazi dahilinde Hereke taşı namile maruf taş ocağı beş sene müddetle açık arttırma suretile ruhsata bağlanacaktır. İhale temmuzun 22 nci pazartesi günü saat on birde Vilâyet makamında yapılacaktır. Muvakkat teminat senede azami çıkarılacak taş ve teklif olunacak resim miktarı üzerinden bilhesab alınacaktır.

İsteklilerin o gün zikredilen saate kadar Vilâyet Makamına ve şartnamesini görmek isteyenlerin de Encümen kalemine müracaatleri. (5834)

Erzurum Defterdarlığından :

1 — Hasankale kazasında yeniden yapılmakta olan Hükûmet konağının «12459» lira «63» kuruş keşif bedeli ikmali inşaatı kapalı zarf usulile 10/7/940 gününden itibaren «20» gün müddetle eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Eksiltme 29/7/940 pazartesi günü saat on dörtte «14» Vilâyet Hükûmet konağı içinde Defterdarlık odasında toplanan Komisyon tarafından yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat «934» lira «48» kuruştur.

4 — İsteklilerin eksiltmeye girebilmeleri için ihale gününden «8» gün evvel Vilâyet Makamına istida ile müracaat edip Komisyonu mahsusundan ehliyet vesikaları almaları lâzımdır.

5 — İstekliler bu işe aid bilûmum fennî evrakı Defterdarlıkta veya Nafıa Müdürlüğünde okuyabilirler.

6 — İsteklilerin yukarıda yazılı gün ve saatte Komisyona müracaatleri ilân olunur. (5903)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

21/6/940 tarihinde münakasası icra edileceği evvelce ilân edilmiş olan Derince limanı tahmil, tahliye vincile münakasası talibi zuhur etmediğinden bu defa tekrar eksiltmeye konmuştur. 11 ameliyeden ibaret olan ve 32907 lira 90 kuruş muhammen bedeli bulunan ve 226404 ton muhammen maniblasyon tonajlı Derince limanı tahmil ve tahliye işi bir sene müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur. Her ameliyenin beher tonu kaçar kuruşa yapılabileceği şartnameye merbut fiat cetvelinde gösterilmiştir.

Münakasa 23/7/940 tarihine raslıyan salı günü saat 11 de Haydarpaşada gar binası dahilinde Birinci İşletme Komisyonu tarafından yapılacaktır. Taliblerin 2468 lira 9 kuruş muvakkat teminatla ayni gün saat 10 a kadar Komisyon kalemine teklif mektublarını vermeleri lâzımdır. Bu işe aid şartnameler Ankarada 2 nci İşletme Müdürlüğünden, İzmirde 8 inci İşletme Müdürlüğünden, Haydarpaşada Liman Rıhtım Başmüfettişliğinden parasız olarak alınır. (5284)

∿∿∿

Muhammen bedeli (10500) lira olan (2000) torba (100000 Kg.) Siman fondü (2/8/1940) cuma günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (787) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14) on dörde kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır. Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (6165)

∿∿∿

Eskişehir deposuna bir sene zarfında gelecek olan takriben 30,000 ton kömürün vagonlardan yere boşaltılması ve ayni miktar kömürün yerden makine ve icabında vagonlara yükleme işi kapalı zarf usulile 6/8/940 tarihine musadif salı günü saat 15 te H. Paşa Gar binası dahilinde Birinci İşletme Komisyonu tarafından ihalesi yapılacaktır.

Muhammen bedel : Bir ton kömürün vagondan yere indirilmesi 10 kuruştur. Bir ton kömürün yerden makine veya vagona yükletilmesi için İdare elle müteharrik vinç tahsis ettiği takdirde 15, elektrikle müteharrik vinç verdiği zaman 10 ve tahmil için İdaremiz hiç bir vesait vermediği takdirde 20 kuruştur.

Eksiltmeye girmek isteyenler kanunun tayin ettiği vesaik ve 675 liralık muvakkat teminatlarile birlikte ihale günü teklif mektublarını saat 14 e kadar Komisyona vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartname ve mukavelename projeleri Komisyon ve Eskişehir deposu tarafından parasız olarak verilir. (6117)

İstanbul Belediyesi ilânları

Galatada Tersane caddesinde yaptırılacak parke kaldırım, bordur tretuar inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 21148 lira 28 kuruş ve ilk teminatı 1586 lira 12 kuruştur. Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususi ve fennî şartnameleri, proje ve keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak 106 kuruş mukabilinde Fen İşleri Müdürlüğünden verilecektir. İhale 31/7/940 çarşamba günü saat 15 te Daimi Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları, ihale tarihinden 8 gün evvel Fen İşleri Müdürlüğüne müracaatle alacakları fenni ehliyet ve 940 yılına aid Ticaret Odası vesikaları ve imzalı şartname vesaire ile 2490 numaralı kanunun tarifatı çevresinde hazırlayacakları teklif mektublarını ihale günü saat 14 e kadar Daimi Encümene vermeleri lâzımdır. (5601)

∿∿∿

Hesab İşleri Müdürlüğü kadrosunda münhal bulunan memuriyetler için 20/7/940 cumartesi günü saat 10 da orta mekteb mezunları arasında müsabaka imtihanı yapılacaktır.

Aşağıda yazılı evsafı haiz olanların 18/7/940 perşembe günü saat beşe kadar Belediye Riyasetine istida ile müracaat ederek istenilen vesaiki vermeleri ve tayin edilen gün ve saatte imtihana gelmeleri ilân olunur.

1 — Türk olmak
2 — Orta mekteb mezunu olmak
3 — Askerliğini yapmış ve yahud tecil edilmiş bulunmak.
4 — Otuz yaşından yukarı olmamak.

İSTENİLEN VESAİK :

1 — Hüviyet cüzdanı
2 — Askerlik vesikası
3 — Mekteb şehadetnamesi
4 — Sıhhat raporu
5 — Doğruluk kâğıdı. (6171)

Türkiye Cumhuriyeti
ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası.
Şube ve ajans adedi: 265.
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor.

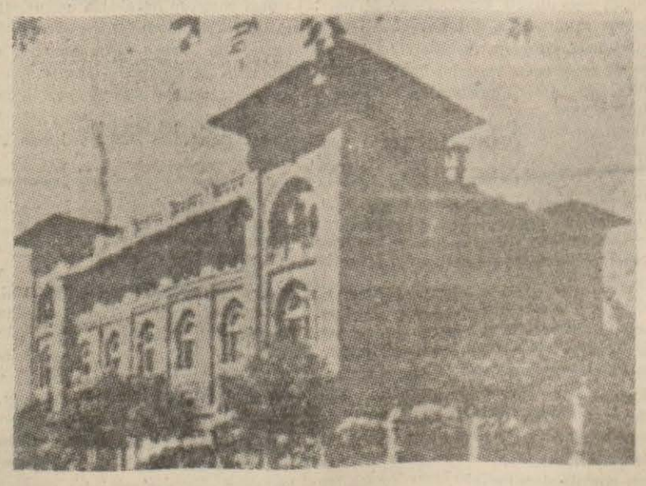

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası buulnanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	aded	1,000	liralık	4,000	lira	100 aded 50 liralık 5,000 lira	
4	»	500	»	2,000	»	120 » 40 » 4,800	»
4	»	250	»	1,000	»	160 » 20 » 3,200	»
40	»	100	»	4,000	»		

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.
Kur'alar senede 4 defa, 1 eylûl, 1 birincikânun, 1 mart ve 1 haziran tarihlerinde çekilecektir.

HÜNKÂRSUYU MESİRESİ

Muhterem müşterilerimize hergün açıktır. Pazar günü ince saz takımı saat birden altıya kadar devam etmektedir.
Servis gayet ehvendir.

Pendik Bakteriyoloji Enstitüsü Müdürlüğünden

Muvakkat teminat Lira	K.	Tahmini bedeli Lira	Tahmini fiat Kuruş		Miktarı Kilosu	Baş	Cinsi
67	50	900	4,50		20,000	—	Kuru ot
337	50	4500	25	safisi	18,000	250-300	Dana
82	50	1100	25	ayakta	4,400	70-110	Koyun kıvırcık

1 — Yukarıda miktarları, cinsleri, teminatı, tahminî bedel ve fiatları yazılı olan kuru ot, dana ve koyunlar açık eksiltmeye konulmuştur.
2 — Eksiltme, 29 temmuz 1940 tarihine müsadif pazartesi günü saat te İstanbulda Cağaloğlunda Yüksek Mektebler Muhasebeciliğinde yapılacaktır.
3 — İşbu eksiltmeye girmek isteyenler her gün müessese müdürlüğü müracaatle şartnamelerini görebilirler.
4 — Eksiltmeye girmek isteyenler yukarıda yazılı muayyen olan gün saatte 2490 numaralı kanunda yazılı şartlar dahilinde teminatla birlikte yukarıda sözü geçen muhasebecilikte teşekkül edecek Pendik Bakteriyoloji enstitüsü satın alma komisyonuna müracaatleri. (5

Öksürenlere: **Katran Hakkı Ekrem**
Bronşitlere pek faydalıdır.

İnşaat İlânı

Sümer Bank Umumî Müdürlüğünden:

1 — Karabükte kurulacak asit sülfürik ve süper fosfat fabrikası şaatı vahidi fiat esasile ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur. İşbu inşaatın muhammen keşif bedeli 494508.07 lira ibarettir.
2 — Eksiltme evrakı 25 lira mukabilinde Sümer Bank muamelât sinden alınabilir.
3 — Eksiltme 29 temmuz 1940 tarihine müsadif pazartesi günü saat da Ankarada Sümer Bank umumi müdürlüğünde yapılacaktır.
4 — Muvakkat teminat miktarı 23530.32 liradır.
5 — İsteklilerin teklif evrakı meyanına şimdiye kadar yapmış oldukları bu kabil işlere, bunların bedellerine, firmanın teknik teşkilâtına kimlerden teşekkül ettiğine ve hangi bankalarla muamelede bulunduklarına dair vesikaları koyacaklardır.
6 — Teklif mektublarını havi zarflar kapalı olarak ihale günü saat kadar makbuz mukabilinde Ankarada Sümer Bank muhaberat dürlüğüne teslim edilecektir.
7 — Posta ile gönderilecek teklifler nihayet ihale saatinden bir saat veline kadar gelmiş ve zarfın kanuni şekilde kapatılmış olması zımdır. Postada vâki olabilecek gecikmeler nazarı itibara alınmıcaktır.
8 — Banka ihaleyi icrada serbesttir. «3677»

Makine ressamları alınacak

Ergani Bakırı Şirketinden:

Maden'de İşletme idaremizde istihdam edilmek üzere tecrübe

Makine Ressamları Alınacaktır.

Bu vazifeyi bihakkın ve müstakil olarak ifaya muktedir ressamlar muhtasar tercümei hallerini ve istedikleri ücret miktarını gösteren talebnamelerile bonservislerini Ankarada Eti Bank binasındaki adresimize göndermelidirler.

Kütahya Tayyare Birliği Satınalma Komisyonundan

1 — Kütahya Tayyare Birlikleri için mayıs 941 sonuna kadar kilo sadeyağı eksiltmeye konulmuştur.
2 — Eksiltme 23 temmuz 940 salı günü saat onda Kütahya Mıntıka Komutanlığındaki Komisyonumuzda yapılacaktır.
3 — Eksiltme kapalı zarf usuliledir.
4 — Sadeyağın muhammen bedeli 10800 lira, muvakkat teminatı 762 liradır.
5 — Şartnameleri görmek isteyenler her gün Komisyona müracaat edebilirler.
6 — Eksiltmeye iştirak edecek olanlar kanunun icab ettirdiği vesaik mevcud olmak şartile teklif mektublarını 23 temmuz 940 salı günü saat dokuza kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına vermeleridir.

Samsun Belediye Riyasetinden :

Samsunda Gazi caddesinin Osmaniye caddesile Lise arasındaki mıntın parke olarak yapılması kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılmış ise de talib zuhur etmediğinden pazarlıkla ihalesine karar verilmiştir.

1 — Muhammen bedel : 11153 lira 92 kuruştur.
2 — Muvakkat teminat: 836 lira 55 kuruştur.
3 — İhale 2490 sayılı kanun hükümlerine göre ve 24/6/940 tarihinden 25/7/940 tarihine kadar Encümenin toplandığı pazartesi, perşembe günleri pazarlıkla talibine ihale edilecektir.

Daha fazla malûmat almak ve gerekli evrakı görmek isteyen Belediye Encümen kalemine veya Başmühendisliğe müracaat edebilirler.

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden :

I — İdaremizin Sıvas Başmüdürlüğüne bağlı «Hargün» tuzlasının evvelce yapılan tesisata ilâveten yaptırılmasına karar verilen «Taşpınar kuşak kanalı»nın inşası «açık eksiltme» ye konmuştur.

II — İnşaatın muhammen bedeli 4029,05 liradır.

III — Eksiltme evrakı Sıvasta İnhisarlar Başmüdürlüğünde ve İstanbulda Galatada Yolcu salonu karşısında İnhisarlar Umum Müdürlüğü merkezinde Tuz Fen Şubesinde görülebilir.

IV — Eksiltme 19/VII/940 cuma günü öğleden sonra saat on beş Sıvasta İnhisarlar Başmüdürlüğü binasında müteşekkil Komisyonda yapılacaktır.

V — İsteklilerin bu kabil işleri görmüş olduklarına ve Ticaret Odasına kayıtlı bulunduklarına dair vesika ibraz etmeleri lâzımdır.

VI — Muvakkat teminat % 7,5 hesabile 303 liradır. Teminat için mektubla bankalardan alınacak mektubla borsa rayiç fiatlarından % 15 noksan milli esham kabul edilir.

VII — Eksiltmeye iştirak etmek isteyenlerin yukarıda kaydedilen gün ve saatte mahallinde hazır bulunmaları lâzımdır.

Askerî Liselere öğretmen yetiştirilmek üzere talebe alınacak

1 — Askerî liselere askeri öğretmen yetiştirilmek üzere Harb okulu kontenjanına altı talebe alınacaktır.
2 — Bu talebeler; Harb okulu talebesi olarak Ankarada Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesinde yabancı dil tahsili görecek ve askeri öğretmen yetiştirileceklerdir.
3 — Kabul şartları :
A — Harb okuluna giriş şartlarını tamamen haiz olmak.
B — Lise olgunluk imtihanını vermiş olmak.
C — Yabancı dil bilgisi yukarı derecede bulunmak.
4 — İsteklilerden seçilmek suretile alınacak talebeler ingilizce, fransızca, almanca branşlarına taksim ve fakültenin 940 : 941 tedrisatına iştirak ettirileceklerdir.
5 — İsteklilerin evrak ve vesikalarile Harb Okulu Komutanlığına ve fazla tafsilât almak isteyenlerin de Askeri Liseler Müfettişliğine müracaat etmeleri ilân olunur.

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden:

İdare ihtiyacı için yeni veya kullanılmış ve fakat tamir görmemiş ve işe elverişli iki anahtarlı para kasası satın alınacaktır.

Mevcudu olanlar eb'adile markalarını 15 güne kadar İst. P. T. T. Müdürlüğüne yazile bildirmeleri.

Harb Okulu Komutanlığından:

Sivil liselerde ikmale kalmış talebelerin Harb okuluna girebilmeleri temin maksadile kayıd ve kabul muamelesi, eylûl nihayetine kadar uzatılmıştır. İkmali olup Harb okuluna girmeğe istekli olan talebelerin şimdiden mensub oldukları askerlik şubelerine müracaat ederek muameleleri ikmal ettirmeleri ve ikmalde muvaffak oldukları takdirde evrakı tekemmül ettirecekleri evrakile okula alınacakları ilân olunur.

«293»